

МОНГОЛ
УЛС
ДОРНОГОВЬ
АЙМАГ
ТӨРИЙН
АУДИТЫН
ГАЗАР

ДОРНОГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ
ТАЙЛАН

2022
хагас жил

АГУУЛГА

ХУРААНГУЙ ТАЙЛАН	3-5
УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ	5-7
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ	7-10
ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН АУДИТ	11-13
НИЙЦЛИЙН АУДИТ	14-15
БУСАД АУДИТ, ҮҮРЭГ ДААЛГАВРЫН ХЭРЭГЖИЛТ.....	16-20
ДОТООД АЖИЛ	20-26
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАГНАЛ, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	27-27
ДҮГНЭЛТ, САНАЛ	28-29
ХАВСРАЛТ	

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ЖАГСААЛТ:

Товчилсон үг	Тайлбар
ҮАГ	Үндэсний аудитын газар
ААНБ	Аж ахуйн нэгж байгууллага
ЗДТГ	Засаг даргын Тамгын газар
ЗШЭ	Зайлшгүй шаардлагатай эм
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал
ММНБИ	Монголын мэргэшсэн нягтлан бодогчдын институт
МУЕА	Монгол Улсын Ерөнхий аудитор
МХГ	Мэргэжлийн хяналтын газар
НДС	Нийгмийн даатгалын сан
ОБГ	Онцгой байдлын газар
ОНӨХХК	Орон нутгийн өмчит хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
ТАГ	Төрийн аудитын газар
ТАХ	Төсөл арга хэмжээ
ТББ	Төрийн бус байгууллага
ТЕЗ	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч
ТБОНӨААН	Төрийн болон орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгж
ТЖА	Төрийн жинхэнэ албан хаагч
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
ТЭЗҮ	Техник, эдийн засгийн үндэслэл
УСНББОУС	Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт
ХАА	Худалдан авах ажиллагаа
ХАСХОМ	Хувийн ашиг сонирхлын, хөрөнгө орлогын мэдүүлэг
ХМХА	Хилийн мэргэжлийн хяналтын алба
ХХК	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
ХЭДС	Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сан
ХХААГ	Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар
ХХҮГ	Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар
СТАУС	Санхүүгийн тайлангийн аудитын удирдлагын систем
СТСХ	Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс
ШТА	Шууд тайлагналын аудит
ЭБАТ	Эрх бүхий албан тушаалтан
ЭМГ	Эрүүл мэндийн газар

ХУРААНГУЙ ТАЙЛАН:

Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовн 2022 оны А/105 дугаар тушаалаар батлагдсан “Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө боловсруулах, тайлагнах журам”-ын дагуу Дорноговь аймаг дахь Төрийн аудитын газрын 2022 оны эхний хагас жилийн үйл ажиллагааг тайлагнаж байна.

Статистик мэдээлэл:

Дорноговь аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь 2022 онд санхүүгийн тайлангийн аудит 231, ТЕЗ-ийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн аудит 1, нэгдсэн удирдамжаар гүйцэтгэлийн аудит 3, өөрийн санаачилгат гүйцэтгэлийн аудит 3 нийт 238 аудит хийж гүйцэтгэхээр гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусган батлуулсан.

Тайлант оны эхний хагас жилд нотлох аудит 231, ТЕЗ-ийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн аудит 1, Нэгдсэн удирдамжтай шууд тайлагнах аудит 3 нийт 235 аудитыг бүрэн хийж гүйцэтгэн, тайлант хугацаанд үе шатны ажил хийгдэх нэгдсэн удирдамжтай болон өөрийн санаачилгаар гүйцэтгэх гүйцэтгэлийн аудит тус бүр 1, өмнө оноос шилжин ирсэн нийцлийн аудит 1 нийт 3 аудит төлөвлөгөө, хөтөлбөрийн дагуу хийгдэж байна.

Мөн "Орон нутгийн Хурлын нөхөн болон дахин сонгуульд оролцох бие даагч, нам эвслийн мөрийн хөтөлбөр, хандивын тайланд дүгнэлт гаргах" төлөвлөгөөт бус аудитыг хийж гүйцэтгэсэн.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийн аудитыг хослуулан хийж гүйцэтгэлээ.

Тайлант онд нийт 56,293.2 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрч, 38,220.0 сая төгрөгийн 435 алдааг залруулж, 124.8 сая төгрөгийн 50 төлбөрийн акт тогтоож, 17,456.0 сая төгрөгийн 238 албан шаардлага, 492.4 сая төгрөгийн 324 зөвлөмж, 7 албан тушаалтанд хариуцлага тооцох албан шаардлага хүргүүллээ. /Хүснэгт №1/

Дорноговь аймаг дахь Төрийн аудитын газрын 2022 онд тогтоосон төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн бүртгэл /сая төгрөгөөр/

/Хүснэгт №1/

№	Үзүүлэлт	Тайлант хугацаанд нэмэгдсэн		Хэрэгжилт		Эцсийн үлдэгдэл		Хэрэгжилтийн хугацаа болоогүй	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Төлбөрийн акт	50	124.8	25	24.4	25	100.4	5	7.3
2	Албан шаардлага	238	17,456.0	104	3,676.9	134	13,779.1	63	13,187.1
3	Зөвлөмж	324	492.4	53	68.7	271	423.7	265	411.7
4	Хариуцлага тооцох албан шаардлага	7		7					
5	Нийт	619	18,073.2	189	3,770.0	430	14,303.2	333	13,606.1

Үүнээс тайлант хэрэгжвэл зохих 45 төлбөрийн актаас 25 барагдаж, албан шаардлага 60.0 хувийн, зөвлөмж 90.0 хувийн хэрэгжилттэй байна.

Өмнөх оны үлдэгдлээс 2,956.9 сая төгрөгийн 38 төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмж хэрэгжсэн.

Тайлант хугацааны эцсийн үлдэгдэл 57,140.7 сая төгрөгийн 588 төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмж байгаагаас 13,606.1 сая төгрөгийн 343 төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмж хугацаа болоогүй байна.

Дэвшүүлсэн зорилтын биелэлт:

Монгол Улсын Ерөнхий аудиторов 2022 оны А/01 тушаалаар Төрийн аудитын байгууллагын 2022 оны зорилтыг “Чанарын хяналтын үр нөлөөг сайжруулах” гэж тодорхойлсон.

Байгууллагын 2022 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг ТАБ-ын 2022 оны зорилтын хүрээнд ҮАГ-ын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний дагуу боловсруулан гаргаж батлуулсан.

Монгол Улсын Ерөнхий аудиторов 2022 оны А/35 тушаалаар баталсан Төрийн аудитын байгууллагын 2022 оны зорилтыг хангах ажлын төлөвлөгөөнд өөрийн байгууллагад хамаарах 4 ажлын хэрэгжилтийг 7 хоног бүрийн пүрэв гаригт ҮАГ-т тайлагнан ажиллаж байна.

Төлөвлөгөөнд тусгагдсан “Чанарын хяналт болон нэгдсэн удирдлага хоёрын харилцан уялдаа, цаашдын чиг хандлага” сэдвээр сургалт зохион байгуулах, "Аудитын чанарын хяналтын тогтолцоо" сэдвээр дотоод сургалт, хэлэлцүүлэг зохион байгуулж, үр дүнг үнэлэх гэсэн 2 ажлыг хугацаанд нь бүрэн хэрэгжүүлэн ажиллаж, үлдсэн 2 ажлын хугацаа болоогүй байна.

Мөн ТАБ-ын 2022 оны зорилтыг хангах чиглэлээр байгууллагын ажлын төлөвлөгөөг боловсруулан дарга, тэргүүлэх аудиторов 2022 оны А/07 тушаалаар баталсан. Төлөвлөгөөнд тусгасан 5 ажлаас 2 ажил жилийн турш 3 ажил 9 сард хэрэгжүүлэхээр батлагдсан.

Байгууллагын хэмжээнд санхүүгийн тайлангийн аудитын анхан шатны хяналт, шууд тайлагнах аудитын хувьд багийн ахлах болон ахлах аудиторовын хяналт орхигдож байсан тул ажлын төлөвлөгөөнд “Аудитад багийн ахлахын болон ахлах аудиторовын хяналтыг хэрэгжүүлэх” гэсэн ажлыг оруулж баталсан. Уг ажлын хүрээнд ТАБ-ын гүйцэтгэх СТА-д ахлах аудиторууд, ХАК-ийн гүйцэтгэх аудитад аудиторууд анхан шатны хяналтыг хэрэгжүүлэн, шууд тайлагнах аудитад багийн ахлах болон ахлах аудиторууд чанарын хяналтыг хэрэгжүүлж ажилласнаар аудит цаг хугацаандаа, стандартын дагуу чанартай хийгдэж чанарын хяналтын үр нөлөө сайжирсан.

“Гүйцэтгэлийн аудитын тайланг ажлын хэсгээр хэлэлцэх” ажлын хүрээнд тайлант хугацаанд бүрэн хийж гүйцэтгэсэн 3 аудитын тайланг аудитын баг, ахлах аудиторууд, аудитын менежер, дарга, тэргүүлэх аудитораас бүрдсэн ажлын хэсэг хэлэлцсэнээр аудитын тайлан, дүгнэлт стандартын дагуу оновчтой гарах, зөрчлийн шийдвэрлэлт, хэрэгжих хугацаанд чанарын хяналт үр нөлөө сайжирч байна.

Шууд тайлагнах 3 аудитын талбарын ажилд аудитын багийн хамт тэргүүлэх аудитор ажиллаж чанарын хяналтыг хэрэгжүүлж тухай бүр санал, зөвлөмжийг өгч ажилласнаар талбарын ажил үр дүн нэмэгдэж аудитын чанарт сайнаар нөлөөлсөн.

ТАБ-ын “Чанарын хяналтын журам”-ын төсөлд 7 санал, “Чанарын баталгаажуулалтын журам”-ын төсөлд 5 санал гарган хүргүүлсэн.

Тайлант жилийн зорилтын хүрээнд цаашид сургалт, хэлэлцүүлэг зохион байгуулах, түншийн үнэлгээг Дорнод аймагтай харилцан зохион байгуулахаар төлөвлөөд байна.

Аудитын үр өгөөж:

Тайлант хугацаанд нийт 2714.2 сая төгрөгийн үр өгөөжийг шалгагдагч байгууллагаар хүлээн зөвшөөрүүлсэн бөгөөд нэг төгрөг ногдох үр өгөөж 13.8 төгрөг байна. Энэ нь өмнөх оны үр өгөөжөөс 4 дахин өссөн байна.

Тайлант хугацаанд барагдсан төлбөрийн актын 29.9 сая төгрөг, 2022 онд гүйцэтгэсэн “Улс, орон нутгийн төсвийн 2021 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн” аудитаар тогтоосон хөрөнгийг бүртгэлд тусгах тухай албан шаардлагын биелэлтийг үр өгөөжөөр хүлээн зөвшөөрүүлснээс 2684.3 сая төгрөгийн үр өгөөжийг холбогдох байгууллага албан тушаалтнаар хүлээн зөвшөөрүүлж ажиллаа. Төлбөрийн актаас өмнөх оны 5.5 сая төгрөгийн, тайлант оны 24.4 сая төгрөгийн төлбөрийн акт тус тус барагдсан байна.

НЭГ. УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ:

Дорноговь аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Төрийн аудитын тухай хуулиар олгогдсон бүрэн эрхийн хүрээнд Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2021 оны А/02 дугаар тушаалаар “Төрийн аудитын байгууллагын зохион байгуулалтын бүтэц, бүтцийн нэгжүүдийн үндсэн чиг үүрэг, үйл ажиллагааны чиглэл”-ын дагуу дарга, тэргүүлэх аудитор, аудитын менежер, дэмжих үйлчилгээний нэгж болон төрөлжсөн аудитын 3 нэгжид 13 албан хаагчтай үйл ажиллагаа явуулж байна.

Тус төрийн аудитын байгууллага нь ажилчдын чадавхыг бэхжүүлэх, тогтвор суурьшилтай ажиллах, тасралтай сурган хөгжүүлэх, ажиллах нөхцөл, цалин урамшуулал, нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэхэд анхааран ажиллаж байна.

Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2021 оны А/19 дүгээр тушаалаар Дорноговь аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 12 орон тоо батлагдсан бөгөөд тайлант хугацаанд үндсэн орон тоонд 11 албан хаагч, гэрээт 2 ажилтан нийт 1587 хүн/өдөр, 4799 илүү цагаар ажилласан байна. Тайлант хугацаанд хүүхэд асрах чөлөөтэй ахлах аудитын О.Нарангаравын оронд аудитор Т.Мөнхтогтох, нөхөн томилгоо хийгдээгүй байсан ахлах аудитын сул орон тоонд аудитор Л.Равдандорж нар дэвшин томилогдсон. Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2021 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн А/126 дугаар тушаалаар батлагдсан “Аймаг дахь Төрийн аудитын газрын албан тушаалын тодорхойлолтыг шинэчлэг батлах тухай” тушаал, УАГ-аас өгсөн чиглэлийн дагуу гэрээт үйлчлэгч О.Нарантуяаг 2022 оны 02 дугаар сарын 08-ны өдрөөр тасалбар болгон чөлөөлж, байгууллагын цэвэрлэгээ үйлчилгээг аймгийн Нийтлэг үйлчилгээний газраас хариуцан хийж байна.

Аудитор Т.Мөнхтогтохын орон тоонд гэрээт аудитор, нягтлан бодогч М.Дүүрэнжаргалыг түр томилуулах саналыг ҮАГ-т хүргүүлж, архив бичиг хэргийн гэрээт ажилтан Э.Бат-Оргилыг 2022 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрөөр тасалбар болгон чөлөөлөхөөр мэдэгдээд байна.

Төрийн аудитын байгууллагын 2022 онд дэвшүүлсэн “Чанарын хяналтын үр нөлөөг сайжруулах” зорилт, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө, стратегийн хүрээнд нийт 36 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн.

Тайлант оны эхний хагас жилд санхүүгийн тайлангийн аудит 231, ТЕЗ-ийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн аудит 1, Нэгдсэн удирдамжаар гүйцэтгэх аудит 3 нийт 235 аудитыг бүрэн хийж гүйцэтгэхээс 235, "Орон нутгийн Хурлын нөхөн болон дахин сонгуульд оролцох бие даагч, нам эвслийн мөрийн хөтөлбөр, хандивын тайланд дүгнэлт гаргах" төлөвлөгөөт бус 1 аудитыг гүйцэтгэн нийт 236 аудитыг хийж, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг бүрэн хангаж ажилласан.

Мөн тайлант оны эхний хагас жилийн байдлаар үе шатны ажил хийгдэж байхаар төлөвлөгдсөн Нэгдсэн удирдамжтай болон өөрийн санаачилгаар гүйцэтгэх гүйцэтгэлийн аудит тус бүр 1, өмнө оноос шилжин ирсэн нийцлийн аудит 1 нийт 3 аудит төлөвлөгөө хөтөлбөрийн дагуу хийгдэж байна.

Орон нутгийн төсөвт төлбөрийн актын барагдуулалт 29.9 сая төгрөгийг төвлөрүүлэн ажилласан.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 1, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 14, төсвийн шууд захирагчийн 115 /ТШЗ-112, ЗГТС-3/ төрийн болон орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгжийн 9 нийт 139 санхүүгийн тайланд дүгнэлт гаргаж, төсвийн шууд захирагчийн 63, сум хөгжүүлэх сангийн 14, орон нутгийн хөгжлийн сангийн 15 тайлан нийт 92 тайланд үе шатны ажлыг хэсэгчлэн хийж гүйцэтгэлээ. /хүснэгт №2/

**Санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн алдаа зөрчлийн
шийдвэрлэлт, барагдуулалт /сая төгрөгөөр/**

/Хүснэгт №2/

№	Үзүүлэлт	Тайлант хугацаанд нэмэгдсэн		Хэрэгжилт		Эцсийн үлдэгдэл		Хэрэгжилтийн хугацаа болоогүй	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
A	Б	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Төлбөрийн акт	48	120.0	25	24.4	23	95.6	3	2.5
2	Албан шаардлага	220	1,775.5	103	992.6	117	782.9	46	190.9
3	Зөвлөмж	262	492.4	53	68.7	209	423.7	203	411.7
	Нийт	530	2,387.9	181	1,085.7	349	1,302.2	252	605.1

Тайлант хугацаанд барагдвал зохих 45 актаас 25 барагдаж 24.4 сая төгрөг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн. Харин 174 албан шаардлага барагдахаас 103 барагдаж 992.6 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгасан байна. Тайлант хугацаанд хэрэгжвэл зохих 59 зөвлөмжөөс 53 барагдсан байна. Тайлант онд хэрэгжвэл зохих төлбөрийн акт албан шаардлага, зөвлөмжийн биелэлт 68.3 хувьтай байна.

Нэгдсэн удирдамжаар “Улс, орон нутгийн төсвийн 2021 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн”, “Төрөөс хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих, ажлын байрыг нэмэгдүүлэх чиглэлээр авч хэрэгжүүлсэн бодлогын хэрэгжилт, үр дүн”, “Орон нутгийн хөгжлийн сангийн бүрдүүлэлт, зарцуулалт, үр нөлөө, үр дүн ” сэдэвт 3 гүйцэтгэлийн аудитыг гүйцэтгэж дууссан. /хүснэгт №3/

Гүйцэтгэлийн аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн

шийдвэрлэлт барагдуулалт /сая төгрөгөөр/

/Хүснэгт №3/

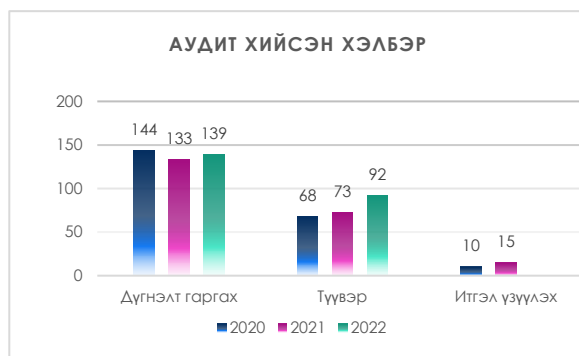
№	Үзүүлэлт	Тайлант хугацаанд нэмэгдсэн		Хэрэгжилт		Эцсийн үлдэгдэл		Хэрэгжилтийн хугацаа болоогүй	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
А	Б	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Төлбөрийн акт	2	4.8			2	4.8	2	4.8
2	Албан шаардлага	18	15,680.5	1	2,684.3	17	12,996.2	17	12,996.2
3	Зөвлөмж	62				62	-	62	
	Нийт	82	15,685.3	1	2,684.3	81	13,001.0	81	13,001.0

Тайлант хугацаанд төлбөрийн акт, зөвлөмжийн хэрэгжих хугацаа болоогүй бөгөөд харин 2684.3 сая төгрөгийн 1 албан шаардлага хэрэгжихээс бүрэн хэрэгжсэн байна. Тайлант онд хэрэгжвэл зохих төлбөрийн акт албан шаардлага, зөвлөмжийн биелэлт 100 хувьтай байна.

ХОЁР: САНХҮҮГИЙН АУДИТ

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 231 байгууллага, тусгай сангуудыг аудитад хамруулахаас 231 төсөв захирагч, сан, ТБОНӨААН-ийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ. Үүнээс 71.4 хувь буюу 165 тайланг Төрийн аудитын газар, 28.6 хувь буюу 66 тайланг хувийн аудитын 2 компаниар гүйцэтгүүлээ.

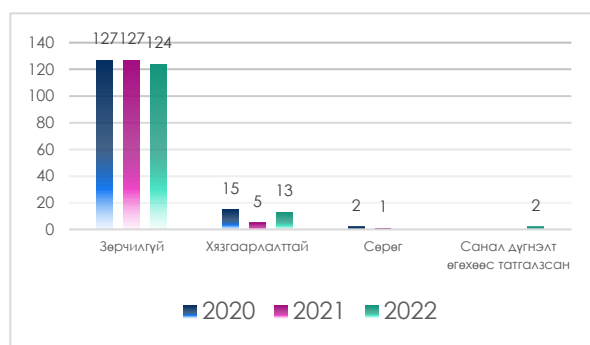

Санхүүгийн тайлангийн аудитыг ТАГ-ын 9 аудитор, 1 гэрээт аудитораар гүйцэтгэж, 512 хүн-өдөр, 2302 илүү цаг ажилласан байна.

Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовн 2020 оны А/81 тоот тушаалаар батлагдсан “Санхүүгийн тайланд аудит хийх хараат бус аудитын этгээдийг сонгон шалгаруулах, гэрээ байгуулах, дүгнэх, гүйцэтгэсэн ажлын чанарыг хянах журам”-ыг үндэслэн хараат бус аудитын компанийг сонгон шалгаруулж “Есөн хангай аудит” ХХК, “Эс эм аудит” ХХК-тай ажил гүйцэтгэх гэрээ байгуулан ажиллав.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 1, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 14, төсвийн шууд захирагчийн 115 /ТШЗ-112, ЗГТС-3/ төрийн болон орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгжийн 9 нийт 139 санхүүгийн тайланд дүгнэлт гаргаж, төсвийн шууд захирагчийн 63, сум хөгжүүлэх сангийн 14, орон нутгийн хөгжлийн сангийн 15 тайланд үе шатны ажлыг хэсэгчлэн хийж гүйцэтгэлээ.

Аудитаар 124 төсөв захирагчийн тайланд “Зөрчилгүй”, 13 төсөв захирагчийн тайланд “Хязгаарлалттай” санал дүгнэлт өгч, 2 төсөв захирагчийн тайланд санал дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 40,607.9 сая төгрөгийн 972 алдаа, зөрчил илрүүлснээс аудитын явцад 38,220.0 сая төгрөгийн 435 алдааг залруулж, 120.0 сая төгрөгийн зөрчилд 48 төлбөрийн акт тогтоон, 1,775.5 сая төгрөгийн зөрчилд 220 албан шаардлага, 492.4 сая төгрөгийн зөрчилд 262 зөвлөмжийг тус тус хүргүүллээ. Мөн өмнөх оны албан шаардлага хэрэгжүүлээгүй, төлбөрийн актыг барагдуулаагүй, санхүүгийн тайлангийн аудитаар санал дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан 7 албан тушаалтанд хариуцлага тооцуулах албан шаардлага хүргүүллээ.

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн нэгтгэсэн тайлан

Аймгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн нэгтгэсэн тайланд, төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 14, орон нутгийн төсөвт болон тусгай шилжүүлгийн 133, орон нутгийн өмчит компани 7, тусгай сангийн 29, нийт 183 санхүүгийн тайланг нэгтгэсэн байна. Аймгийн ТЕЗ-ийн 2021 оны төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд “Зөрчилгүй” санал дүгнэлт өгсөн.

Дорноговь аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 133 төсвийн байгууллага, 7 орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгж, 29 тусгай сан, 14 төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн тайлан, нийт 183 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 183 байгууллага аудитад хамрагдсан байна.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудаас 85 байгууллагыг түүвэрт хамруулж, 98 байгууллагад дүгнэлт хүргүүллээ. Үүнд: “Зөрчилгүй” 84, “Хязгаарлалттай” 12 дүгнэлт өгч, Замын-Үүд сумын Засаг даргын Тамгын газар, Замын-Үүд сумын НААҮ ОНӨХХК-ний санхүүгийн тайланд дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан.

Харьяа байгууллагууд нь аудитаар нийт 38,996.9 сая төгрөгийн 712 алдаа, зөрчил илрүүлснээс 37,658.8 сая төгрөгийн 293 алдааг залруулж, 114.3 сая төгрөгийн зөрчилд 37 төлбөрийн акт тогтоож, 856.3 сая төгрөгийн зөрчилд 185 албан шаардлага, 367.5 сая төгрөгийн зөрчилд 197 зөвлөмж өглөө.

ТЕЗ-ийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 4 алдаа, зөрчил илрүүлж, 1 албан шаардлага өгч, алдаа зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 3 зөвлөмж өглөө хүргүүлэн ажиллалаа. Аудитаар илэрсэн алдаа зөрчлийг дурдвал:

- Шилэн дансны цахим системд 8,896.1 сая төгрөгийн 21 захирамжийг мэдээлээгүй, таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий худалдан авалтыг мэдээлэх хэсэгт таван сая хүрэхгүй үнийн дүнтэй болон шаардлагагүй гүйлгээнүүдийг мэдээлсэн байна.
- Харьяа байгууллагуудын өглөгийн дүн өмнөх оноос өссөн
- Арилжааны банк дахь түр дансны үлдэгдлийг баталгаажуулаагүй

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайлан

Аудитад 14 сумын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг хамруулахаас бүрэн хамруулж ТАБ гүйцэтгэн, 13 төвлөрүүлэн захирагчийн тайланд “Зөрчилгүй”, Замын-үүд сумын ТТЗ-ийн тайланд “Хязгаарлалттай” санал дүгнэлтийг өглөө.

Аудитаар илэрсэн зөрчлийг ангилан харуулбал:

- Нягтлан бодох бүртгэл, тайлагналтай холбоотой 707.0 сая төгрөгийн 11 алдаа
- Орлого бүрдүүлэлттэй холбоотой 2 зөрчил,
- Төсвийн төлөвлөлт гүйцэтгэлтэй холбоотой холбоотой 3 зөрчил.
- Хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой 17 зөрчил

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 710.3 сая төгрөгийн 33 алдаа зөрчил илрүүлж, 707.0 сая төгрөгийн 11 алдааг залруулан, 10 албан шаардлага, 3.3 сая төгрөгийн 12 зөвлөмжийг хүргүүллээ.

Өмнөх оны жилийн статистик мэдээгээр 5 зөвлөмж, тайлант оны 3.3 сая төгрөгийн 19 зөвлөмж нийт 23 үлдэгдэлтэй байгаагаас 3.3 сая төгрөгийн 16 зөвлөмжийн хэрэгжих хугацаа болоогүй байна. Тайлант хугацааны эцэст 5 албан шаардлага үлдэгдэлтэй байгаагаас хугацаа болоогүй 5 байна. Төлбөрийн актын үлдэгдэлгүй байна. Тайлант оны мөн үетэй харьцуулахад нийт үлдэгдэл 20,3 хувиар буурсан байна.

Төсвийн шууд захирагчийн тайлан

Аудитад төсвийн шууд захирагчийн 175, сум хөгжүүлэх сангийн 14, орон нутгийн хөгжлийн сангийн 15, ХЭДС, Халамжийн сан-улсын төсөв, Халамжийн сан-орон нутгийн төсөв нийт 207 санхүүгийн тайланг 2021 оны санхүүгийн тайланг аудит хамрууллаа. Үүнээс 115 санхүүгийн тайланд дүгнэлт гаргаж, 92 санхүүгийн тайланд аудитын үе шатны ажлыг хэсэгчлэн гүйцэтгэлээ. Тус аудитаар 102 байгууллагын санхүүгийн тайланд “Зөрчилгүй”, 12 байгууллагын санхүүгийн тайланд “Хязгаарлалттай”, 1 байгууллагын санхүүгийн тайланд санал дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан.

Түүвэр аудитад орон нутгийн төсвийн 56, улсын төсвийн 7, орон нутгийн хөгжлийн 15 сан, сум хөгжүүлэх 14 нийт 92 байгууллагыг хамруулахаар төлөвлөн, бүрэн хэрэгжүүлсэн.

Тус аудитаар Аймгийн ТЕЗ-ийн харьяаны 13 ТШЗ, улсын төсвийн 1 ТШЗ-ийн тайланд зөрчилтэй дүгнэлт өгснөөс 12 “Хязгаарлалттай” санал дүгнэлт, 2 байгууллагад санал дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан.

Санхүүгийн аудитын тайлангийн 150 ТШЗ-ийн санхүүгийн тайлангийн аудитыг төрийн аудитын байгууллага, 57 ТШЗ-ийн санхүүгийн тайлангийн аудитыг хувийн аудитын компани хийж гүйцэтгэсэн.

Төсвийн шууд захирагчийн тайланд 38,510.2 сая төгрөгийн 875 алдаа, зөрчил илрүүлж, 36,239.4 сая төгрөгийн 400 алдааг аудитын явцад залруулж, 120.0 сая төгрөгийн зөрчилд 48 төлбөрийн акт тогтоож, 1,775.5 сая төгрөгийн зөрчилд 200 албан шаардлага хүргүүлж, 375.3 сая төгрөгийн зөрчилд 222 зөвлөмж өгч, өмнөх оны албан шаардлагыг хэрэгжүүлээгүй болон төлбөрийн актыг барагдуулаагүй 5 албан тушаалтанд хариуцлага тооцуулах албан шаардлага, хүргүүлэв.

Тайлант хугацаанд тогтоосон акт, албан шаардлага, зөвлөмжөөс 27.6 сая төгрөгийн 27 төлбөрийн акт барагдаж, 1,000.9 сая төгрөгийн 96 албан шаардлага, 374 сая төгрөгийн 67 зөвлөмж хэрэгжсэн байна. Нийт 487.9 сая төгрөгийн 208 төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хугацаа болоогүй хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна.

Өмнөх оны эхний хагас жилийн статистик мэдээгээр хугацаа хэтэрсэн 2,950.5 сая төгрөгийн 262 акт, албан шаардлага, зөвлөмж байсан бол тайлант онд хугацаа хэтэрсэн 1,975.9 сая төгрөгийн 189 төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн үлдэгдэлтэй байгаа нь өмнөх үетэй харьцуулахад 974.6 сая төгрөг буюу 33.0 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна.

Төрийн болон орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгжийн санхүүгийн тайлан

Аудитад төрийн болон орон нутгийн өмчийн 9 аж ахуйн нэгжийн санхүүгийн тайланг хамруулж, 8 санхүүгийн тайланд “Зөрчилгүй”, 1 буюу Замын-Үүд НААҮГ-ын санхүүгийн тайланд дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан.

Аудитаар 1,387.4 сая төгрөгийн 60 алдаа зөрчил илрүүлж, 1,273.6 сая төгрөгийн 24 алдааг залруулан, 9 албан шаардлага хүргүүлэн, 113.8 сая төгрөгийн 25 зөвлөмжийг холбогдох байгууллага албан тушаалтанд өгч, хариуцлага тооцох тухай 2 албан шаардлагыг удирдах албан тушаалтанд өгсөн.

Тайлант оны аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийг ангилан харуулбал:

- *Хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой 4 зөрчил,*
- *Нягтлан бодох бүртгэл, тайлагналтай холбоотой 1,202.1 сая төгрөгийн 23 алдаа, 0.7 сая төгрөгийн 8 зөрчил*
- *Дотоод хяналт, худалдан авалттай холбоотой 71.5 сая төгрөгийн 1 алдаа, 113.1 сая төгрөгийн 24 зөрчил*

Үүнээс тайлант онд хэрэгжих албан шаардлагын хэрэгжилт хангагдаж, 6 албан шаардлага хэрэгжсэн. Тайлант онд өгсөн 25 зөвлөмжийн хэрэгжих хугацаа болоогүй байна.

Өмнөх оны статистик мэдээгээр 2,5 сая төгрөгийн 1 төлбөрийн акт, 4,926.9 сая төгрөгийн 2 албан шаардлага, 976.3 сая төгрөгийн 24 зөвлөмж байсан бол тайлант онд төлбөрийн акт бүрэн барагдаж, зөвлөмжөөс 3 барагдсан байна. Тайлант хугацааны эцсийн үлдэгдэл 4,926.9 сая төгрөгийн 6 албан шаардлагын хэрэгжих хугацаа болоогүй, 1,090.2 сая төгрөгийн 46 зөвлөмжийн 113.9 сая төгрөгийн 25 зөвлөмжийн хугацаа болоогүй, өмнөх оны үлдэгдэл 976.3 сая төгрөгийн 21 зөвлөмж хугацаа хэтэрсэн байна.

ГУРАВ: ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН АУДИТ

Тайлант онд Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовн баталсан аудитын төлөвлөгөөний дагуу, Үндэсний аудитын газрын нэгдсэн удирдамжаар гүйцэтгэлийн 3 аудитыг гүйцэтгэж дууссан.

Аудитаар нийт 15,685.3 сая
төгрөгийн 82 зөрчил

4.8 сая төгрөгийн 2 төлбөрийн акт
15,680,5 сая төгрөгийн 18 албан шаардлага
62 зөвлөмж

3.1. “Улс, орон нутгийн төсвийн 2021 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн” сэдэвт аудит

Аудитаар аймгийн хэмжээнд 2021 онд улсын орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжсэн ТАХ-г хамруулан, 2022.03.01-2022.04.29-ны хугацаанд гүйцэтгэлээ. Аудитын тайланг АГГ-аас өгсөн чиглэлийн дагуу улсын төсөв, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар тус тусад нь тайлагнаж “Улсын төсвийн 2021 хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн” аудитын тайланг АГГ-т, “Орон нутгийн төсвийн 2021 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн” аудитын тайланг Нийслэл дэх төрийн аудитын газарт тус тус хүргүүлсэн.

Улсын төсөв: Монгол Улсын 2021 оны Төсвийн тухай хуульд Дорноговь аймагт улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 62,035.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 12 төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр баталсан. Үүнээс 31,750.5 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 8 төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх 8,500.8 сая төгрөгийн эрхийг аймгийн Засаг даргад шилжүүлж санхүүжилтийг бүрэн олгосон байна. Эрх шилжсэн 8 төсөл, арга хэмжээнээс 3 нь өмнө оноос шилжиж ирсэн, 5 шинээр эхлэх төсөл, арга хэмжээ байна. Төсөл, арга хэмжээг төрлөөр нь авч үзвэл 80 хувь нь барилга байгууламж барих, 20 хувь нь бусад хөрөнгө оруулалтын ажил байна.

Орон нутгийн төсөв: Дорноговь аймгийн төсвийн 2021 оны хөрөнгө оруулалтаар 13,901.3 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 53 төсөл, арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 9290.7 сая төгрөгийн батлагдаж 8,150.0 сая төгрөгийн гүйцэтгэл гарсан байна.

УТХО-аар нийт 3,203.4 сая төгрөгийн 7 алдаа зөрчил илэрснээс 3,203.4 сая төгрөгийн зөрчилд 3 албан шаардлага, 4 зөвлөмжийг холбогдох албан тушаалтанд хүргүүлсэн. ОНХО-аар нийт 3,396.2 сая төгрөгийн 8 алдаа зөрчил илэрснээс 3391.4 сая төгрөгийн 2 алдаа зөрчилд албан шаардлага, 4.8 сая төгрөгийн 1 алдаа зөрчилд 2 төлбөрийн акт, 5 зөвлөмжийг хүргүүлсэн. Аудитаар илэрсэн зөрчлийг товч дурдвал:

- Хөрөнгө оруулалтын шинж чанартай бус ажил төлөвлөж хэрэгжүүлсэн
- Захиалагчийн хяналтыг хэрэгжүүлээгүйгээс чанаргүй хөрөнгө, засвар үйлчилгээ нийлүүлэгдсэн, бодит гүйцэтгэлийг хянаагүй, гэрээний дүнгээс илүү мөнгө
- Хэрэгжсэн хөрөнгө оруулалтын ажлыг бүртгэлд бүрэн тусгаагүй
- Зохиогчийн хяналтыг гэрээний дагуу бүрэн хийгээгүй
- Аймгийн Засаг даргын дотоод аудитын нэгж улсын төсвийн 2021 оны хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаанд дотоод хяналт, шалгалтыг хэрэгжүүлээгүй
- Төсөвлөлтийн шаардлага хангаагүй ТАХ-г төлөвлөсөн

Дорноговь аймаг дахь Төрийн аудитын газар

УЛСЫН ТӨСВИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТААР
ХЭРЭГЖИХ ТӨСӨВ, АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
ХЯНАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГ САЙЖРУУЛАХ
ШААРДМАН АЛГАХ БАЙНА

2022 оны 05 дугаар сар

АУДИТЫН СЭДЭВ: УЛСЫН ТӨСВИЙН 2021 ОНЫ
ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
ХЭРЭГЖИЛТ, ҮР ДҮН
АУДИТЫН КОД: ДДА-2022/16-Б-ШДА-ГА

2022 он

Аудитын дүнд үндэслэн улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтад “Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжих төсөл арга хэмжээний төлөвлөлт хяналтын үйл ажиллагааг сайжруулах шаардлагатай байна”, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтад “Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын төлөвлөлтийн тогтолцоо бүрдээгүй байна” гэсэн дүгнэлтийг өгч, дарга, тэргүүлэх аудиторын 2022 оны А/08 тушаалаар баталгаажуулав.

3.2 “Төрөөс хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих, ажлын байрыг нэмэгдүүлэх чиглэлээр авч хэрэгжүүлсэн бодлогын хэрэгжилт, үр дүн” сэдэвт аудит

Аудитад Дорноговь аймгийн ИТХ, аймаг, сумдын ЗДТГ, аймгийн Хөдөлмөр эрхлэлтийн зөвлөл, Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар, Хүнс, хөдөө, аж ахуйн газар, Политехникийн коллеж, Төмөр замын МСҮТ-ийн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих, ажлын байрыг нэмэгдүүлэх, мэргэжилтэн бэлтгэх чиглэлээрх 2016-2021 онуудын үйл ажиллагааг хамруулж 2022.03.01-2022.05.05 өдрийн хооронд гүйцэтгэв.

СХС, ХЭДС, ЖДҮДС-аас аудитад хамрагдсан онуудад жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих зорилгоор 7,730.4 сая төгрөгийг 846 төсөл хэрэгжүүлэхэд зарцуулжээ. Төслийн үр дүнд нийт 1,429 ажлын байрыг хадгалах болон шинээр бий болгосон байна. Үүнээс 2022 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар 993 ажлын байр буюу 69.5 хувь нь хадгалагдан үлдсэн байна.

Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчилд нийт 4 зөвлөмжийг холбогдох 3 албан тушаалтанд хүргүүлэв. Аудитаар илэрсэн зөрчлийг товч дурдвал:

- Аймгийн Хөдөлмөр эрхлэлтийн зөвлөл хууль тогтоомжид заасан зарим чиг үүргийг хэрэгжүүлээгүй
- Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих, ажлын байрыг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн арга хэмжээнд шаардагдах төсвийн тооцооллыг боловсруулаагүй, санхүүгийн эх зарим үүсвэрийг оновчгүй тодорхойлсон
- Хөдөлмөр эрхлэлтийн нийтлэг үйлчилгээнд 2016-2021 онд ХЭДС-аас 68.9 сая төгрөг зарцуулсан ба хамрагдсан иргэдийн тоо мэдээг зөрүүтэй, үнэн зөв тайлагнаагүй улмаас үр ашгийг тооцох боломжгүй байна.
- Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих дэд санд орон нутгийн төсвөөс хуваарилах хөрөнгө, ХБИАТ, санхүүгийн дэмжлэгийн эргэн төлөлтийг үндэслэлтэй төлөвлөөгүй.

Аудитын дүнд үндэслэн “Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх замаар хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих, ажлын байрыг нэмэгдүүлэх арга хэмжээ нь урт хугацаанд тогтвортой ажлын байрыг бий болгоход чиглэгдэж чадаагүй байна” гэсэн дүгнэлтийг өгч дарга тэргүүлэх аудиторын 2022 оны А/12 тушаалаар баталгаажуулав.

3.3 “Орон нутгийн хөгжлийн сангийн бүрдүүлэлт, зарцуулалт, үр нөлөө, үр дүн” сэдэвт аудит

Аудитад аймаг, сумдын 15 ИТХ, аймгийн Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газар, аймгийн Мэргэжлийн хяналтын газар, аймаг, сумдын 15 орон нутгийн хөгжлийн сангийн 2021 оны үйл ажиллагааг хамруулж 2022.04.21-2022.06.03 өдрийн хооронд гүйцэтгэв.

Монгол Улсын 2021 оны Төсвийн тухай хуулийн 17 дугаар зүйлд ОНХС-аас Дорноговь аймгийн ОНХС-д олгох орлогын шилжүүлгийн хэмжээг 19,069.5 сая төгрөгөөр баталж, 2021 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдрийн төсвийн нэмэлт өөрчлөлтөөр 266.8 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж, нийт 19,336.3 сая төгрөгөөр баталсан байна. “Тогтвортой амьжиргаа 3” төслөөс 2021 онд 107.1 сая төгрөгийн дэмжлэг, 301.8 сая төгрөгийн урамшуулал олгохоор баталжээ.

Өмнөх оноос шилжиж ирсэн 39, тайлант онд хэрэгжүүлэх 155, нийт 194 төсөл арга хэмжээг ОНХС-ийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн байна.

Тухайн онд хэрэгжүүлэх арга хэмжээнүүдийн 40.8 хувийг барилга байгууламж, дэд бүтэц, засварын ажил, 30.6 хувийг тоног төхөөрөмж, камержуулалт, гудамжны гэрэлтүүлэг, 14.6 хувийг жишиг гудамж, тоглоомын талбай, зураг төсөв, 14.0 хувийг өвс, худаг усны ажил эзэлж байна. Санхүүжилт олгосон байдлыг авч үзвэл сумдын ОНХС-д нийт 8,190.8 сая, тохижилт үйлчилгээний зардалд 59.1 сая, мал эмнэлгийн үйлчилгээний зардалд 148.8 сая, аймгийн ОНХС-д 10,937.6 сая төгрөгийг тус тус санхүүжүүлсэн байна.

Аудитаар нийт 2,753.3 сая төгрөгийн 59 зөрчил илрүүлж, зөрчил арилгах, давтан гаргахгүй байх, дутуу ажлыг гүйцэтгүүлэх, хөрөнгө данс бүртгэлд бүртгэх зэрэг нийт 2,753.3 сая төгрөгийн зөрчилд 12 албан шаардлага, холбогдох албан тушаалтнуудад 47 зөвлөмж хүргүүлэхээр шийдвэрлэсэн. Аудитаар илэрсэн зөрчлийг товч дурдвал:

- Орлогын эх үүсвэрийг бүрэн тооцоолж төлөвлөөгүй
- Иргэдээс санал авч эрэмбэлээгүй ажлыг ИТХ баталсан, санхүүжүүлсэн
- Зураг төсөвгүй ажил батлан дараа нь зураг төсөв хийлгэсэн
- Худалдан авах ажиллагаанд иргэдийн төлөөллийг оролцуулаагүй
- Гэрээний хугацаа өнгөрсөн байхад алданги тооцоогүй
- Тухайн шатны ИТХ хяналт бүрэн хэрэгжүүлээгүй
- Захиалагчийн хяналтыг хууль журмын дагуу хэрэгжүүлээгүй
- Хэрэгжсэн хөрөнгө оруулалтыг бүртгэлд бүрэн тусгаагүй
- Удирдлагын мэдээллийн системийн ашиглалт хангалтгүй
- ОНХС-аар хэрэгжих ажил бүрэн хэрэгжээгүй

Аудитын дүнд үндэслэн “Сангийн эх үүсвэрийг үндэслэлтэй төлөвлөн нэмэгдүүлж, арга хэмжээний гүйцэтгэл, хяналтын үр дүнг дээшлүүлснээр орон нутгийн хөгжилд үзүүлэх үр нөлөөг сайжруулах боломжтой байна” гэсэн дүгнэлтийг өгч дарга, тэргүүлэх аудиторов 2022 оны А/15 тушаалаар баталгаажуулав.

ДӨРӨВ: НИЙЦЛИЙН АУДИТ

Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2022 оны А/28 дугаар тушаалаар батлагдсан “Төрийн аудитын байгууллагын 2022 онд гүйцэтгэх аудитын төлөвлөгөө”-д ҮАГ-ын нэгдсэн удирдамжаар орон нутгийн Дорноговь аймаг дахь Төрийн аудитын газраас гүйцэтгэх аудит тусгагдаагүй байна.

ТАВ: БУСАД АУДИТ, ҮҮРЭГ ДААЛГАВРЫН БИЕЛЭЛТ

5.1 Бусад аудит

Тайлант онд Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын баталсан аудитын төлөвлөгөөний дагуу, өөрийн санаачилгаар хийх 2 гүйцэтгэлийн аудитын 1 аудитын тайлагналын үе шат, 1 аудитын төлөвлөлтийн үе шатны ажил хийгдэж байна. Өөрийн санаачилгаар хийх 1 нийцлийн аудитын тайлагналын үе шатны ажлыг тус тус гүйцэтгэж байна. Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2022 оны А/34 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Орон нутгийн Хурлын нөхөн болон дахин сонгуульд оролцох бие даагч, нам эвслийн мөрийн хөтөлбөр, хандивын тайланд дүгнэлт гаргах” аудитыг гүйцэтгэж дууссан.

5.1.1 “Төрийн болон орон нутгийн өмчит, өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн үйл ажиллагааны үр ашиг” сэдэвт гүйцэтгэлийн аудит.

Төр чиг үүргээ хэрэгжүүлэх болон нийгмийн хэрэгцээг хангах зорилгоор төр өөрийн өмчөөр дангаар, нийтийн болоод хувийн холимог өмчөөр хуулийн этгээд байгуулж болох хуулийн зохицуулалттай. Тус аудитын хүрээнд 2021 оны жилийн эцсийн байдлаар аймагт үйл ажиллагаа явуулж байгаа ТӨХК, ОНӨҮГ, ОНӨХХК нийт 5 хуулийн этгээдийн 2019-2021 оны үйл ажиллагааг хамруулан 2022.04.21-2022.07.08-ний өдрийн хооронд гүйцэтгэхээр төлөвлөгөө, хөтөлбөр батлагдсан.

Аудитын төлөвлөлтийн өмнөх үе шатанд Ёс зүйн дүрмийн мэдэгдэл, Ашиг сонирхлын зөрчилгүй мэдэгдэл гарган баталгаажуулан, аудитад хамрагдах ТБОНӨ 5 байгууллагуудад 1-6/396-400 тоо албан бичгээр хүргүүлэн баримт материалд дүн шинжилгээ хийж аудитын төлөвлөлтийн үе шатны ажил хийгдэн холбогдох байгууллагуудаас шаардлагатай баримт материал цуглуулан аудитын эрсдэлийг тодорхойлж үнэлэн, аудитын үйл ажиллагааны уялдаа холбооны загвар, урсгал диаграмм боловсруулж, аудитын зорилт хамрах хүрээг тодорхойлсон. аудитын шинжилгээг 3 бүлэг асуудалд хуваан, аудитын загварын матрицыг боловсруулан, аудитын материаллаг байдлыг тооцож гаргасан.

Аудитын гүйцэтгэлийн үе шатанд тодорхойлсон асуудлын хүрээнд горим сорилыг хэрэгжүүлж, нотлох баримт ажлын баримтыг бүрдүүлэн, илэрсэн алдаа зөрчлийн шийдвэрлэлтийг тодорхойлсон.

Аудитын тайлагналын үе шатны ажлыг гүйцэтгэж байна. Аудитыг батлагдсан төлөвлөгөө хөтөлбөрийн дагуу гүйцэтгэж байна.

5.1.2 “Уул уурхайн компаниудын нөхөн сэргээлт, усны нөөцийн ашиглалт” сэдэвт гүйцэтгэлийн аудит.

Өөрийн санаачилгаар хийх тус аудитад аймгийн ИТХ, аймгийн ЗДТГ, аймгийн Мэргэжлийн хяналтын газар, аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар, аймгийн Татварын хэлтэс, аймгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа уул уурхайн компаниудын 2020-2021 оны үйл ажиллагааг хамруулан 2022.06.10-2022.09.30-ны өдрийн хооронд гүйцэтгэхээр төлөвлөөд байна.

Тус аудитын төлөвлөлтийн өмнөх үе шатны хүрээнд аудитад ажиллах багийг хуваарилан Ёс зүйн дүрмийн мэдэгдэл, Ашиг сонирхлын зөрчилгүй мэдэгдэл гарган баталгаажуулан, ажлыг хэрэгжүүлэхээр холбогдох 5 байгууллагад шаардлагатай баримт материал ирүүлэхээр 1-6/462-468 албан тоотоор албан тоот хүргүүлсний дагуу баримт материалыг авч судлан, төлөвлөлтийн үе шатанд аудитын эрсдэлийг тодорхойлж үнэлэн, аудитын үйл ажиллагааны уялдаа холбооны загвар, урсгал диаграмм боловсруулж, аудитын зорилт хамрах хүрээг тодорхойлсон.

Аудитын шинжилгээг 4 бүлэг асуудалд хуваан, аудитын загварын матрицыг боловсруулан, аудитын материаллаг байдлыг тооцож гаргасан. Аудитын хөтөлбөрийг боловсруулж аудитын зардал, үр өгөөжийг тооцож гарган, төлөвлөгөө боловсруулах ажил хийгдэж байна.

5.1.3 “Газрын тухай хуулийн хэрэгжилт, үр дүн” сэдэвт нийцлийн аудит.

Өмнөх оноос шилжиж буй тус аудитад Аймгийн ИТХ, Аймгийн ЗДТГ, Мэргэжлийн хяналтын газар, Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газрын 2019-2021оны үйл ажиллагааг хамруулан 2022.05.02-2022.07.10-ны өдрийн хооронд гүйцэтгэхээр төлөвлөгөө хөтөлбөрийн шинэчлэн баталсан.

Аудитын эрсдэлийг тодорхойлж үнэлэн, аудитын үйл ажиллагааны уялдаа холбооны загвар, урсгал диаграмм боловсруулж, аудитын зорилт хамрах хүрээг тодорхойлсон. аудитын шинжилгээг 3 бүлэг 10 асуудалд хуваан, аудитын загварын матрицыг боловсруулан, аудитын материаллаг байдлыг тооцож гаргасан. аудитын хөтөлбөрийг боловсруулж аудитын зардал, үр өгөөжийг тооцож гаргаж төлөвлөгөөнд тусгасан.

Аудитын гүйцэтгэлийн үе шатанд тодорхойлсон асуудлын хүрээнд горим сорилыг хэрэгжүүлж, нотлох баримт ажлын баримтыг бүрдүүлэн, илэрсэн алдаа зөрчлийн шийдвэрлэлтийг тодорхойлсон.

Аудитын тайлагналын үе шатны ажлыг гүйцэтгэж байна. Аудитыг батлагдсан төлөвлөгөө хөтөлбөрийн дагуу гүйцэтгэж байна.

5.1.4 “Орон нутгийн Хурлын нөхөн болон дахин сонгуульд оролцох бие даагч, нам эвслийн мөрийн хөтөлбөр, хандивын тайланд дүгнэлт гаргах” сэдэвт аудит.

Байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний 1.16-д “ТАБ-аас 2022 онд нэмэлтээр хийх, төлөвлөгөөт бус аудитыг цаг хугацаанд нь чанартай гүйцэтгэх” ажлын хүрээнд МУЕА-ын 2022 оны А/34 тоот “ТАБ-ын 2022 онд гүйцэтгэх аудитын төлөвлөгөөнд өөрчлөлт оруулах тухай” тушаалын дагуу тайлант хугацаанд "Орон нутгийн Хурлын нөхөн болон дахин сонгуульд оролцох бие даагч, нам эвслийн мөрийн хөтөлбөр, хандивын тайланд дүгнэлт гаргах" аудитыг хийж гүйцэтгэлээ

Аудитаар аймгийн 1, сумын 1 тойргийн сонгуульд оролцох 2 нам нь намын мөрийн хөтөлбөр хандивын тайланд дүгнэлт гаргуулахаар албан бичгээр мөрийн хөтөлбөр хандивын тайлангаа ирүүлсэн. Тус 2 намын аймаг, тухайн сумын мөрийн хөтөлбөр хандивын тайланд дүгнэлт гарган хуулийн хугацаанд багтаан 2022.04.18-ны өдрийн 1-6/384-392 албан тоотоор нам болон аймгийн сонгуулийн хороонд хүргүүлсэн.

Аудитаар тус 2 нам эвслийн тайлан нь 2020 оны ээлжит сонгуулийн хөтөлбөрөөс зөрүүгүй хуучин мөрийн хөтөлбөрөөр оролцсон. Мөн тухайн сонгуулийн жилийн өмнөх тайлант жилийн хугацаанд тухайн намд иргэн, хуулийн этгээдээс өгсөн хандив байхгүй байсан.

5.2 Үүрэг даалгаврын биелэлт

Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2022 баталсан тушаалаас өөрийн байгууллагад хамаарах тушаалын хэрэгжилтийг ХШҮ-ний журамд заасны дагуу гарган хүргүүлэн ажиллаж байна. Мөн УАЗ, УИХ

МУЕА-ын 2022 онд баталсан тушаалын хэрэгжилт

№	Тушаал ын дугаар	Хэрэгжилт
1	A/01	Байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний төсөлд “Аудитын чанарын хяналтын үр нөлөөг сайжруулах” зорилттой нийцүүлэн байгууллагын хэмжээнд хийх ажлын төлөвлөгөө боловсруулан ажиллахаар төлөвлөн тусгасан. Үүний дагуу ажлын төлөвлөгөөнд 5 ажил хийхээр төлөвлөн гаргасан. Үүнд: 1.Аудитын чанарын хяналтын журмыг хэрэгжүүлэхэд анхаарах асуудлаар сургалт зохион байгуулах 2.“Аудитын чанарын хяналтын үр нөлөөг дээшлүүлэх” сэдэвт хэлэлцүүлэг зохион байгуулах 3.Аудитад багийн ахлахын болон ахлах аудиторын хяналтыг бүрэн хэрэгжүүлж ажиллах 4.Аудитын гүйцэтгэлийн үе шат болон дуусгавар болсон тайланг ажлын хэсгээр хэлэлцэх 5.Түншийн үнэлгээ хийх /Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газар/
2	A/11	Тушаалаар баталсан аудитын сэдвийн хүрээнд "ОНХС-ийн бүрдүүлэлт зарцуулалт үр нөлөө үр дүн" сэдэвт аудитыг 2022.04.21-2022.06.03-ны өдрийн хооронд гүйцэтгэн тайланг дарга, тэргүүлэх аудиторын А/15 тушаалаар баталгаажуулан Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022.06.03 ны өдрийн 1-6/461 албан тоотоор хүргүүлсэн. "Уул уурхайн нөхөн сэргээлт, усны нөөцийн ашиглалт" аудитын төлөвлөлтийн өмнөх үе шатны хүрээнд аудитад ажиллах багийг хуваарилан ажлыг хэрэгжүүлэхээр холбогдох 5 байгууллагад шаардлагатай баримт материал ирүүлэхээр 1-6/462-468 албан бичиг хүргүүлсний дагуу баримт материалыг авч судлан, төлөвлөлтийн үе шатанд эрсдэл, материаллаг байдлын түвшинг тодорхойлон, асуудлын шинжилгээ, аудитын матрицыг боловсруулах ажил хийгдэж байна.
3	A/12	Тус тушаалын дагуу 2022 онд гүйцэтгэх аудитыг байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусган оруулсан. Батлагдсан төлөвлөгөөний дагуу - ТТЗ,ТШЗ, ТБОНӨААН-ийн санхүүгийн тайлангийн аудитыг гүйцэтгэж дуусгасан. ТШЗ-ын улсын төсвийн байгууллагуудын зөрчлийн нэгтгэлийг гарган АХГ-т хүргүүлсэн.Санхүүгийн тайлангийн аудитыг Fas системд оруулан ажиллаж байна. ХАК-иудын СТА-д аудиторууд хяналтыг хэрэгжүүлэн ТАБ-ын байгууллагын аудиторуудын анхан шатны хяналтыг ахлах аудиторууд гүйцэтгэн ЧХ-1, ЧХ-2, ЧХ-3 маягтыг хөтлөн санал зөвлөмж өгч ажилласан. - Нэгдсэн удирдамжаар хийх 3 аудитын аудитын төлөвлөгөө ирсний дагуу дэд төлөвлөгөө хөтөлбөрийг гарган баталж тайланг хугацаанд нь гарган холбогдох байгууллага албан тушаалтанд хүргүүлсэн. Дэвшүүлсэн зорилтын хүрээнд аудитын тайлан бүрийг ажлын хэсгээр хэлэлцэн шийдвэрлэлтийг гарган ажиллаж байна.
4	A/13	Журмын 6.3-т заасны ХШҮДАГ-т байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний төслийг боловсруулан маягтын дагуу хүргүүлсэн. Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг өмнөх онд өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн боловсруулсан. Журмын дагуу гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт, МУЕА-ын тушаалын хэрэгжилтийг хугацаанд нь хүргүүлэн ажилласан. Аудитын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний 30 хувь болох дэмжих ажлыг журмын хавсралт маягтын дагуу боловсруулан холбогдох нэгжүүдэд хүргүүлсэн. Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний тайлангийн үндсэн чиглэлийн 70% тайланг ХШҮДАГ-т 2022.06.23ний хүргүүлсэн.
5	A/16	Байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний төсөлд 13 ажил нэмэхээр чиглэл ирүүлсний дагуу гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд нэмж оруулан 2022.02.23-ны өдөр ЗУГ болон ХШҮДАГ-т хүргүүлсэн. 2022.04.04-ний өдөр ХШҮДАГ-аас өгсөн зөвлөмжийн дагуу 30 ажлыг хасан төлөвлөгөөг батлуулахаар 2022.04.06-ны өдөр ЗУГ-т хүргүүлэн батлуулсан.

6	A/17	МУЕА-ын 2021 оны А/87 дугаар тушаалаар санхүүгийн тайлангийн аудит хийх 232 байгууллагын жагсаалт, аудит хийх хэлбэр батлагдсан. Чандмань бадрал ОНӨХХК-нь Замын-үүд дулааны станц ТӨҮГ-тай нэгдсэнтэй холбогдуулан 1 байгууллага хасуулах хүсэлт явуулж тус тушаалд хасахаар батлагдсан. Нийт 231 байгууллагын санхүүгийн тайланд аудит хийхээр батлагдсаны дагуу Fas системд байгууллагын жагсаалт, аудит хэлбэрийг оруулан ажилласан.
7	A/18	Тус ажлын төлөвлөгөөг боловсруулахтай холбогдуулан 4 санал ЧБГ-т 2022.02.23-ны өдөр хүргүүлсэн. Байгууллагын хэмжээнд хийх ажлын төлөвлөгөөг боловсруулан гаргасан. Чанарыг хяналтын үр нөлөөг сайжруулах жилийн хүрээнд ҮАГ-аас батлан гаргасан ажлын төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг ЧБА-д хүргүүлсэн
8	A/19	Өмнө онд болон 2022 оны эхний хагас жилд аудитын чанарын баталгаажуулалт хийгдээгүй.
9	A/29	ТАБ-ын 2022 онд дэвшүүлсэн зорилттой уялдуулан МУЕА-ын 2021 оны А/105 дугаар тушаалаар батлагдсан “Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө боловсруулах, тайлагнах журам”-ын дагуу байгууллагын 2022 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 4 үндсэн чиг үүргийн хүрээнд 7 зорилт, 36 арга хэмжээ болгон ЗУГ-т хүргүүлж МУЕА-ын орлогч, тэргүүлэх аудитор Ч.Сарансүхэд 2022.04.06-ны 1-6/371 дугаар албан бичгээр хүргүүлэн батлуулан, хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. 2022 оны 2 дугаар улиралд хэрэгжвэл зохих ажил бүрэн хэрэгжсэн Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний 2022 оны 1,2-р улирлын биелэлтийг гаргаж ҮАГ-ын холбогдох газарт хүргүүлсэн.
10	A/33	Төрийн аудитын байгууллагын удирдах албан тушаалтны үүрэг хариуцлага ба ёс зүйн баталгааг 2022 оны 4 дүгээр сарын 18-ны өдөр гарган Монгол Улсын Ерөнхий аудиторт хүргүүлсэн. Авлигын эсрэг хууль, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангуулах ажлын хүрээнд албан хаагчид "ХАСХОМ"-ийг хуулийн хугацаанд нь гаргалаа.
11	A/34	Төлөвлөгөөний дагуу тайлант хугацаанд "Орон нутгийн Хурлын нөхөн болон дахин сонгуульд оролцох бие даагч, нам эвслийн мөрийн хөтөлбөр, хандивын тайланд дүгнэлт гаргах" аудитыг хийж сумын 1 тойрог аймгийн 1 тойргийн сонгуульд оролцох 2 намын мөрийн хөтөлбөр хандивын тайланд дүгнэлт гарган 2022.04.18-ны өдрийн 1-6/384-392 албан тоотоор нам болон аймгийн сонгуулийн хороонд хүргүүлсэн.
12	A/35	Тус төлөвлөгөө батлагдсантай холбогдуулан байгууллагад хамаарах 4 ажлын хүрээнд хийсэн ажлын тайланг ХШҮДАГ-т 7 хоног бүрийн 4 дэх өдөр хүргүүлж байна. Уг ажлуудын хугацаа болоогүй бөгөөд 2 сургалтыг АНГ-аас 2022.06.22-ны өдөр цахимаар зохион байгуулсан. сургалтад бүх аудиторуд бүрэн хамрагдсан.
13	A/39	Тушаалыг аудиторуудад танилцуулж 2022.06.01-нээс мөрдөхтэй холбогдуулан тус журамтай холбогдуулан зэрэг дэвийн нэмэгдэл шинээр олгох болон нэмүүлэх албан хаагчдын судалгааг гаргасан
14	A/42	Монгол Улсад Төрийн хяналтын тогтолцоо үүсэж хөгжсөний 100 жилийн ойн хүрээнд зохион байгуулагдаж буй Онол, практикийн бага хуралд тавих бүтээл боловсруулахаар аудитор Ч.Хэрлэнчимэгээр ахлуулсан баг судалгааны ажлыг хийж илтгэл бичих ажил эхлээд байна.

Удирдах ажилтны зөвлөгөөнөөс өгсөн дараах чиглэл ажлыг хэрэгжүүлэн ажилласан.

- ТАБ-ын 2022 онд дэвшүүлсэн зорилттой уялдуулан МУЕА-ын 2021 оны А/105 дугаар тушаалаар батлагдсан “Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө боловсруулах, тайлагнах журам”-ын дагуу байгууллагын 2022 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний төслийг 5 чиг үүргийн хүрээнд 11 зорилт, 50 арга хэмжээтэй төлөвлөн 2022.02.18-нд Захиргаа, удирдлагын газарт хүргүүлсэн. Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний төслийг ХШҮДАГ-аас хийсэн хяналтаар өгсөн зөвлөмжийн дагуу 2 арга хэмжээг нэмж, 26 арга хэмжээг дотоод ажлын төлөвлөгөөнд тусган хасаж засвар өөрчлөлт оруулсан. Байгууллагын 2022 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 4 үндсэн чиг үүргийн хүрээнд 7 зорилт, 36 арга хэмжээ болгон ЗУГ-т хүргүүлж МУЕА-ын орлогч, тэргүүлэх аудитор Ч.Сарансүхэд 2022.04.06-ны 1-6/371 дугаар албан бичгээр хүргүүлэн батлуулан, хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. 2022 оны 2 дугаар улиралд хэрэгжвэл зохих ажил бүрэн хэрэгжсэн Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний 2022 оны 1,2-р улирлын биелэлтийг гаргаж ҮАГ-ын холбогдох газарт хүргүүлсэн.
- Төрийн аудитын байгууллага ирэх 100 жилд Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийг тодорхойлсон, бодлогын аудит хийж, улс орны эдийн засгийн хараат бус, бие даасан байдлыг бэхжүүлэх, хөгжлийг хязгаарлагч хүчин зүйлийг цаг алдалгүй ишийдвэрлүүлэх, төрийн бүтээмжийг сайжруулах, өнгөрсөнд бус ирээдүйн сайн төлөвлөлтөд аудитын үр

дүнг чиглүүлэх. Технологийн эрэн үетэй хөл нийлүүлэн цахим аудитыг бий болгож, аудиторын мэргэшил, ур чадварыг нийцүүлж, төрийн хяналтыг олон нийтийн шууд хяналтад шилжүүлэх, авлига албан тушаалын гэм хэрэг зөрчил гарахгүй байх боломжийг бий болгох. Мөн байгууллагын ойрын жилийн зорилтод бүх аудиторууд мэргэшсэн нягтлан бодогч болох зорилтыг хэрэгжүүлэхээр ажиллаж байна. Мөн залуу боловсон хүчнүүдийг туршилагатай аудиторуудад хариуцуулан сургаж дадлагажуулж байна.

- МҮЕА-ын 2021 оны А/52 дугаар тушаалаар баталсан “Ёс зүйн дүрэм”-ийг мөрдөж ажиллах тухай мэдэгдлийг албан хаагч бүрд танилцуулан гарын үсгээр баталгаажуулан хувийн хэрэгт хавсарган ажиллаж байна. Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангуулах ажлын хүрээнд албан хаагчид “ХАСХОМ”-ийг хуулийн хугацаанд нь гаргалаа. 2022 оны 1 улиралд аймгийн тагнуулын газраас байгууллагын төрийн нууцын талаарх сургалтыг зохион байгуулсан. Нууц хариуцсан ажилтан аудитор бүрээр нууцын баталгаа гарган баталгаажуулсан. Аудит бүрт нөлөөллийн мэдүүлгийг гарган шалгагдагч байгууллагын албан тушаалтанд танилцуулан баталгаажуулан ажиллаж байна.
- Долоо хоног бүрийн даваа гаригт байгууллагын хурлыг зохион байгуулан өнгөрсөн 7 хоногт хийсэн ажил, ирэх 7 хоногт хийх ажлын тайланг аудитор бүрээр сонсон чиглэл өгөн хурлын тэмдэглэлээр баталгаажуулан ажиллаж байна. Мөн "Мэдлэгээ хуваалцах цаг"-ийг зохион байгуулж аудиторууд өөрсдөө тодорхой сэдэв бэлтгэн бусадтайгаа хуваалцан ажиллаж байна. Аудитын явцтай долоо хоног бүрийн 5 дахь өдөр бүр танилцан тулгарч буй хүндрэл бэрхшээл болон аудиттай холбоотой саналыг сонсон, зөвлөмж, чиглэл өгөн ажиллаж байна.
- "Төрийн аудитын байгууллагын албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө боловсруулах, үр дүнг үнэлэх журам"-ын 2 дугаар хавсралт "Төрийн аудитын байгууллагын албан хаагчдын ажлын гүйцэтгэл, үр дүнг үнэлэх аргачлал"-ын дагуу албан хаагчдын 1 дүгээр улирлын ажлыг гүйцэтгэлийн зорилт арга, хэмжээ, мэдлэг чадвараа дээшлүүлэх зорилт арга хэмжээ, хандлага, ёс зүй ур чадварыг тус тус үнэлсэн. ТАБ-аас 2022 онд дэвшиүүлсэн зорилтын хүрээнд тус газраас хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө боловсруулан хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Үүнд: Тухайн жилд амжилт гаргасан аудитын нэгж, аудиторыг шагнаж урамшуулах зорилгоор шилдэг тайлан шалгаруулах, шилдэг аудитор шалгаруулах зорилт тавин ажиллаж байна. Энэхүү арга хэмжээг байгууллагын хамтын сангийн хөрөнгөөр зохион байгуулах бөгөөд шилдэг тус бүрд 500.0 мянган төгрөгөөр шагнаж урамшуулахаар төлөвлөн ажиллаж байна.
- Байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний төсөлд “Аудитын чанарын хяналтын үр нөлөөг сайжруулах” зорилттой нийцүүлэн ажлын төлөвлөгөө боловсруулан ажиллахаар төлөвлөн тусгасан. Үүний дагуу ажлын төлөвлөгөөнд 5 ажил хийхээр төлөвлөн гаргасан. Үүнд: 1. Аудитын чанарын хяналтын журмыг хэрэгжүүлэхэд анхаарах асуудлаар сургалт зохион байгуулах 2. “Аудитын чанарын хяналтын үр нөлөөг дээшлүүлэх” сэдэвт хэлэлцүүлэг зохион байгуулах 3. Аудитад багийн ахлахын болон ахлах аудиторын хяналтыг бүрэн хэрэгжүүлж ажиллах 4. Аудитын гүйцэтгэлийн үе шат болон дуусгавар болсон тайланг ажлын хэсгээр хэлэлцэх 5. Түнийн үнэлгээ хийх /Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газар/ Нэгдсэн удирдамжаар хийсэн УТХО-ын төлөвлөлт, хэрэгжилт үр дүн сэдэвт гүйцэтгэлийн аудитын тайланг эцэслэхтэй холбогдуулан ажлын хэсэг хэлэлцэн шалгагдагч байгууллагад алдаа зөрчлийг танилцуулан алдаа зөрчлийг хэрхэн арилгах дахин давтахгүй байх талаар зөвлөмж чиглэл өгөн тайланд оруулсан.
- УАГ-аас зохион байгуулж байгаа цахим сургалт, байгууллагын дотоод сургалтын төлөвлөгөөний дагуу сургалтад аудиторууд бүрэн хамрагдаж байна. Байгууллагын дотоод сургалтын төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлын байрны сургалтууд хийгдэхийн зэрэгцээ УАГ-аас зохион байгуулсан "Төрийн албан хэрэг хөтлөлт", "Төрийн аудитын суурь ойлголт, стандартын хэрэглээ", "Мэдээлэл харилцааны үндсэн ойлголт ба олон нийттэй харилцах арга", "Нийгмийн аудит", "Хавдраас урьдчилан сэргийлж болно", "ТАБ-аас аудит хийх журам" сэдэвт сургалтуудад аудиторууд хамрагдаад байна. Мөн УАГ-аас зохион байгуулсан "Нэгдсэн сургалт-2022" дагуу 2022.05.26-2022.05.27-ний өдрүүдэд цахимаар зохион байгуулагдсан бүсийн сургалтад аудиторууд бүрэн хамрагдаж идэвх санаачилгатай оролцсон. Албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний мэдлэг чадвараа дээшлүүлэх ажлын хүрээнд 7 аудитор МНБИ, Удирдлагын академи, бусад сургалтын байгууллагаас зохион байгуулах онлайн сургалтад хамрагдахаар тусгасан.

- Төрийн аудитын байгууллагын Able.audit.mn онлайн системийн ажил хэрэг цэсэнд удирдлагаас өгсөн хугацаатай үүрэг даалгаврыг байршуулж, хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Мөн аудитыг цахимжуулан нэгтгэн удирдах тогтолцоог бүрдүүлэх ажлын хүрээнд FAS системд 2021 оны санхүүгийн тайланг хийж гүйцэтгэн, 100 хувь баталгаажуулсан. Санхүүгийн тайлангийн аудитад баримтлах Ерөнхий чиглэлийн хүрээнд хамрагдагч байгууллагуудын судалгааг Client.audit.mn цахим системээр бүрэн авч 100 хувь хянаж, баталгаажуулсан. Байгууллагын 2021 оны статистик мэдээ, Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийн мэдээллийг local.audit.mn цахим системд тус тус байршуулж байна. Түүнчлэн аудитын явцын 14 хоногийн мэдээг data.audit.mn цахим системд тогтмол мэдээлж, албан хаагчдын хүний нөөц, шилжилт хөдөлгөөний мэдээг HR.audit.mn цахим системд тухай бүр мэдээлж байна.
- Тус газарт Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2021 оны А/19 дугаар тушаалаар 12 орон тоо батлагдсан бөгөөд сул байсан 2 ахлах аудиторын орон тоог тайлант хугацаанд нөхөж, томилуулаа. Үүнд: Хүүхэд асрах чөлөөтэй ахлах аудитор О.Нарангаравын ажлын байранд аудитор Т.Мөнхтогтохыг түр томилуулж, аудитор Т.Мөнхтогтохын ажлын байранд гэрээт аудитор, нягтлан бодогч М.Дүүрэнжаргалын түр томилуулах саналыг МҮЕА-т хүргүүлээд байна. Мөн өнгөрсөн онд шилжиж ажилласан 1 ахлах аудиторын орон тоонд нөхөн томилгоо хийгдээгүй бөгөөд үүнд аудитор Л.Равдандоржийг томилуулаад байна. Байгууллагын батлагдсан бүтэц, орон тооны дагуу 2022 оны 01 сарын 02-ны өдрөөс аудитын 3 нэгжийн бүрэлдэхүүнийг шинэчлэн аудиторуудын ур чадвар, туршлага, багаар ажиллах чадвар зэргийг харгалзан зохион байгуулалт хийлээ. Төрийн аудитын чиг үүргийг хараат бусаар хэрэгжүүлэхэд шат шатны хяналтыг хэрэгжүүлж, аудит бүрд ашиг сонирхлын мэдүүлэг авч, аудитын нээлт дээр аудитад хамрагдагч байгууллага, албан тушаалтанд "Нөлөөллийн мэдүүлэг хөтлөх журам"-ыг танилцуулж, аливаа нэгэн хөндлөнгийн нөлөөлөл үзүүлэхүй байхад анхааруулж "Нөлөөллийн мэдүүлэг" гаргуулан авч, ажиллаж байна.
- Эхний хагас жилд нэгдсэн удирдамжаар хийх "Улс орон нутгийн төсвийн 2021 хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн", "Төрөөс ХЭДАБ-ыг нэмэгдүүлэх бодлогын хэрэгжилт үр дүн", төрийн болон орон нутгийн өмчит өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн үйл ажиллагааны үр ашиг" аудитын хүрээнд урт, дунд, богино хугацаат бодлогын бичиг баримтын орон нутагт нийцэж байгаа эсэхийг орон нутгийн бодлогын баримт бичигтэй уялдаж байгаа эсэхийг асуудлын хүрээнд авч үзсэн. Төсвийн Ерөнхийлөн захирагч Монгол Улсыг хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, Хөгжлийн зорилтот хөтөлбөрт суурилсан орон нутгийн онцлогийг тусгасан дунд хугацааны үндсэн чиглэл, үйл ажиллагааны хөтөлбөр болон жилийн төлөвлөгөөгөө гарган ажиллаж байна. Аудит тус бүрийн чиглэлийн хүрээнд тус асуудлыг оруулж хэрэгжүүлж байна.

Удирдлагын шуурхай хуралдаанаас өгсөн үүрэг даалгаврын хэрэгжилт /нэгжид өгсөн үүрэг даалгаврын хүрээнд/

- Төрийн аудитын байгууллагын удирдах албан тушаалтны үүрэг хариуцлага ба ёс зүйн баталгааг 2022 оны 4 дүгээр сарын 18-ны өдөр гарган Монгол Улсын Ерөнхий аудиторт хүргүүлсэн. Авлигын эсрэг хууль, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангуулах ажлын хүрээнд албан хаагчид "ХАСХОМ"-ийг хуулийн хугацаанд нь гаргалаа.
- ТАГ-т 2022 онд Хөтлөх хэргийн нэрийн жагсаалтыг батлуулсан. Тайлант хугацаанд байгууллагын архивт 52 хадгаламжийн нэгжийг бүртгэл үйлдэн хүлээн авлаа. ТАГ-ын бүх албан хаагч surgalt.audit.mn цахим системээр зохион байгуулж буй "Төрийн албан хэрэг хөтлөлт" сургалтад хамрагдаж байна. Байгууллагын 2003-2015 оны байнгын баримтыг аймгийн архивт хүлээлгэн өгөх ажил дуусч байна.
- Төрийн аудитын газрын ажилтнууд эхний хагас жилийн байдлаар санхүүгийн аудит болон нэгдсэн удирдамжтай аудитууд хийгдэж ачаалал ихтэй ажлын нягтрал өндөртэй ажиллаж байна. Харьцангуй шинэ аудиторууд олон байгаа боловч ажлын байранд хурдан дадлагажин аудиторын мэдлэг чадвар, туршлага хангалттай сайн байна. Ажилтнуудын ажлыг Able программын ажил хэрэг талбарт оруулан 7 хоног бүрийн даваа гаригт байгууллагын хурлаараа гүйцэтгэлийн ханган ажиллаж байна.

ҮАГ-ын Тамгын даргын өгсөн үүрэг даалгаврын хэрэгжилт

- Монгол Улсад Төрийн хяналтын тогтолцоо үүсэж хөгжсөний 100 жилийн ойн хүрээнд зохион байгуулагдаж буй Онол, практикийн бага хуралд тавих бүтээл боловсруулахаар аудитор Ч.Хэрлэнчимэгээр ахлуулсан баг судалгааны ажлыг хийж илтгэл бичих ажил эхлээд байна.
- Сургалтын бэлтгэл ажлыг хангах ҮАГ-ын сургалтад /2022.05.17/ байгууллагын сургалт хариуцсан аудитор оролцож, өгсөн мэдээлэл чиглэлийн дагуу холбогдох ажлыг зохион байгуулж, техник хэрэгслийн бүрэн байдлыг хангаж ажилласан. Нэгдсэн сургалтын төлөвлөгөө, хөтөлбөрийн дагуу тус газрын 11 алба хаагч сургалтад /2022.05.26, 27/ хамрагдаж, төрөлжсөн аудитын онол, практикт суралцаж, мэдлэг, ур чадвараа нэмэгдүүлсэн.
- ҮАГ-ын Тамгын газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч, хөгжлийн бодлого төлөвлөлтийн газрын захирал тэргүүлэх аудитор Б.Бундхоролын 2022 оны 05 дугаар сарын 13-ны өдрийн 05/133 дугаар албан бичгийг хүлээн авч танилцсан болно. Дорноговь аймаг дахь Төрийн аудитын газрын гүйцэтгэсэн гүйцэтгэлийн болон нийцлийн аудитын дүн, статистик мэдээг local.mn системд оруулсан. СТА-ын мэдээг fas системээс татна гэсэн чиглэлийн дагуу оруулаагүй байна.

ЗУРГАА: ДОТООД АЖИЛ

Дорноговь аймаг дахь Төрийн аудитын газрын 2022 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний дагуу үйл ажиллагааг дэмжих дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэлээ. Үүнд:

6.1 Дотоод сургалт:

Байгууллагын дотоод сургалтын төлөвлөгөөг албан хаагчдаас ирүүлсэн сургалтын санал, хэрэгцээ шаардлага болон ҮАГ-ын сургалтын төлөвлөгөөнд үндэслэн боловсруулж, дарга, тэргүүлэх аудитор аар батлуулан, хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

Тус төлөвлөгөөнд байгууллагын албан хаагчдаас зохион байгуулах 12 сургалт, сургалтын мэргэжлийн байгууллага, багштай хамтран зохион байгуулах 5 сургалтыг тусгасан.

Өмнөх онд тус газрын албан хаагчдын 30 гаруй хувь шинэчлэгдсэнтэй холбоотойгоор сургалтыг ихэвчлэн аудитын стандарт, онолд чиглүүлж явуулсан бол тайлант онд аудитын заавар, аргачлал, практик хэрэглээ, хувь хүний хөгжил болон байгууллагын уур амьсгал, сэтгэл зүйтэй холбоотой сургалтыг түлхүү явуулахаар төлөвлөсөн.

Тайлант оны эхний хагас жилд 8 сургалтыг зохион байгуулахаар төлөвлөж, үүнээс 6 сургалтыг явуулсан. Үүнд:

- “Санхүүгийн тайлангийн аудитын заавар, аргачлал” /МУЕА-ын 2021 оны А/70 дугаар тушаал/
- “Төрийн болон албаны нууцыг хамгаалах тухай хуулийн холбогдох заалтын хэрэглээ”
- “ХАСХОМ мэдүүлэх тухай”
- “Хувь хүний хөгжлийн сургалт” /харилцаа, хамт олны уур амьсгал, ажлын идэвхжүүлэлт, багаар ажиллах чадвар/
- “Хувь хүний хөгжлийн сургалт” /ажлын цаг ашиглалт/
- “Хүүхдийн хүмүүжил” /гадны байгууллагатай хамтарсан сургалт ГБХЗХГ/
- “Гүйцэтгэлийн аудитын заавар, аргачлал” ” /МУЕА-ын 2021 оны А/70 дугаар тушаал/

ҮАГ-аас зохион байгуулсан “Нэгдсэн сургалт-2022” бүсчилсэн сургалтаар заасан хичээлийн сэдэв нь тус газрын сургалтын сэдэвтэй давхардсан тул 5 болон 6 дугаар сард явуулах хичээлийн агуулгад өөрчлөлтөд оруулж, 3 дугаар улиралд зохион байгуулахаар төлөвлөж байна.

Байгууллагын албан хаагчид мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх зорилгоор дотоод сургалтаас гадна дараах сургалтад хамрагдаад байна. Үүнд,

ҮАГ-аас зохион байгуулсан ТАБ-ын байгууллагын албан хаагчийн чадавхыг бэхжүүлэх 24 цагийн “Нэгдсэн сургалт-2022” бүсчилсэн цахим сургалтад 11 албан хаагч хамрагдаж, амжилттай суралцсан.

ТАБ-ын сургалт, хөгжлийн системд байршуулсан дараах сургалтад хамрагдсан. Үүнд,

- ✓ “Хуулийн хэрэглээ /Төрийн аудитын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга/” сэдэвт цахим сургалтад 2 албан хаагч хамрагдаж, амжилттай суралцсан.
- ✓ “Төрийн аудитын суурь ойлголт, стандартын хэрэглээ” сэдэвт цахим сургалтад 3 албан хаагч хамрагдсан.
- ✓ “Төрийн албан хэрэг хөтлөлт” сэдэвт e-хичээлд 11 албан хаагч хамрагдан, суралцаж байна.

ТАБ-ын 2022 оны зорилтыг хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөний дагуу аудитын нэгдүгээр газраас менежер Ж.Батсайханы явуулсан “Чанарын хяналт болон нэгдсэн удирдлага хоёрын харилцан уялдаа, цаашдын чиг хандлага”, “Аудитын чанарын хяналтын тогтолцоо” сэдэвт сургалтад аудиторууд бүрэн хамрагдсан.

Үүнээс гадна, ҮАГ-аас зохион байгуулсан шилэн дансны цахим систем болон санхүүгийн тайлангийн аудитын системийн тухай ойлголт, шинээр батлагдсан хууль, дүрэм, журмын танилцуулгын талаарх мэдээлэл өгөх сургалтуудад байгууллагын бүх албан хаагчид хамрагдсан болно.

6.2 Архив, бичиг хэрэг:

Архив, албан хэрэг хөтлөх ажлын хүрээнд дараах ажлуудыг гүйцэтгэлээ.

- Тайлант онд нийт 494 албан бичиг ирж, бусад байгууллага албан тушаалтанд 482 албан бичгийг хүргүүлсэн байна.
- Байгууллагын үйл ажиллагаа болон хүний нөөцтэй холбоотой “А” тушаал 17, “Б” тушаал 5 тус тус гарсан байна.
- Ирсэн болон явсан бичгийн хариу ирүүлэх хугацааг ABLE программд тэмдэглэж, хяналт тавин ажиллаж байна.
- Ирсэн болон явсан бичгийг бичиг хэргийн ажилтан тухай бүр сканердаж, цахим сан /архив/ үүсгэж байна.
- Байгууллагын албан хэрэг хөтлөх үйл ажиллагааг хууль журамд нийцүүлэх зорилгоор БНШК хөтлөх хэргийн нэрийн жагсаалтыг боловсруулж, аймгийн Архивын газраар батлуулсан.
- Байгууллагын байнга хадгалагдах 2003-2015 оны архивын нэгжүүдийг төрийн архивд шилжүүлэх ажил хийгдэж дууссан.

6.3 Өргөдөл, гомдол шийдвэрлэлт:

Тайлант онд байгууллагын алба хаагчдаас нийт 11 өргөдөл ирүүлснийг тухай бүр шийдвэрлэж ажиллаа. Харин бусад байгууллага, иргэнээс өргөдөл, гомдол, хүсэлт ирээгүй байна.

6.4 Ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгаа:

Албан хаагчдын ажиллах нөхцөл нийгмийн баталгааг ханга чиглэлээр дараах ажлуудыг зохион байгуулсан. Үүнд:

- “Нэгдсэн сургалт-2022” сургалтын хүрээнд сургалтын техникийн бүрэн байдал цаашид ажлын нөхцөлийг сайжруулах чиглэлээр 5 аудиторыг notebook-р хангасан.
- Жил бүр тохиох Олон улсын хүүхдийн эрхийг хамгаалах өдрөөр байгууллагын албан хаагчдын үр хүүхдүүдэд бэлэг гардуулж занисан ба тайлант оны 6 дугаар сарын 1- ний өдөр албан хаагчдын 24 хүүхдэд бэлэг гардуулсан.
- Байгууллагын албан хаагчдын чөлөөт цагийг зөв, үр бүтээлтэй өнгөрүүлэх үүднээс 7 хоног бүрийн нүрв гарагт гар бөмбөг, сагсан бөмбөгийн спортоор хичээллэж байна.
- Ковид-19 цар тахлын тархалт ихэссэн хүнд үед албан хаагчдыг өвчлөлөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор Верацелл вакциныг 3 тунд хамруулж, ажиллаад байна.
- Улсын хэмжээнд зохион байгуулж буй цахим гарын үсэг олгох үйл ажиллагааны хүрээнд Улсын бүртгэлийн албан хаагчийг байгууллагадаа авчран нэгдсэн журмаар бүх албан хаагчийг цахим гарын үсэгтэй болсон. Ингэснээр цахимаар гэрээ байгуулах, баталгаа гаргах боломжтой болсон.
- Тайлант хугацаанд аудиторууд ачаалал ихтэй ажилласан тул илүү цагийн хөлсийг журмын дагуу тооцож олгосон.

6.5 Хүний нөөц, шагнал урамшуулал, амжилт, харилцаа, хамтын ажиллагаа

Хүний нөөц, шагнал урамшуулал: Тайлант онд албан тушаалын тодорхойлолт, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлтийг хангаж, амжилттай ажилласан зарим албан хаагчийг орон нутгийн захиргааны байгууллага болон ТББ-ын шагналт тодорхойл шагнууллаа. Үүнд:

- Аймгийн ИТХ-ын өргөмжлөлөөр аудитын менежер У.Оюунтүлхүүр, жолооч Ч.Батцэнгэл
- Сайншанд сумын ИТХ-ын өргөмжлөлөөр аудитор Т.Мөнхтогтох
- Сайншанд сумын Засаг даргын өргөмжлөлөөр аудитор Б.Уранбилэг

Төрийн хяналтын байгууллагын 100 жилийн ойн хүрээнд 1 албан хаагчийг төрийн дээд медаль “Хөдөлмөрийн хүндэт, 4 албан хаагчийг “Төрийн хяналтын тэргүүн”-д тус тус тодорхойлон УАГ-т хүргүүлсэн.

Хүний нөөцийн ХНУМТ шинэчлэгдсэн системд нийт 13 алба хаагчийн мэдээллийг бүрэн оруулсан. Хүний нөөцийн өөрчлөлттэй холбоотой мэдээллийг системд тухай бүр шинэчлэн ажиллаж байна.

Төрийн хяналтын байгууллагын 100 жилийн ойн арга хэмжээ:Төрийн хяналтын байгууллага үүсэж хөгжсөний 100 жилийн ойн хүрээнд Дорноговь аймаг дахь Төрийн аудитын газраас зохион байгуулах ажлын төлөвлөгөө гарган байгууллагын дарга, тэгүүлэх аудитораар батлуулан хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна.

Тус төлөвлөгөөнд тусгагдсан аймгийн төсөв захирагчид болон санхүүгийн ажилтнуудын дунд зохион байгуулах гар бөмбөг, танин мэдэхүйн “АХА” тэмцээнийг 2022 оны 06 дугаар сарын 18-ны өдөр зохион байгууллаа. Тэмцээн зохион байгуулах зардал болон шагналын санг байгууллагын хамтын сан, баг тамирчдын оролцооны зардлаар зохион байгуулсан.

Гар бөмбөгийн тэмцээнд аймаг, сумдын төрийн болон орон нутгийн өмчийн байгууллагуудын төсөв захирагч, санхүү бүртгэлийн ажилчдаас бүрдсэн 11 баг өрсөлдөж, тэргүүн байранд Алтанширээ сумын баг, дэд байранд Төрийн аудитын баг, гутгаар байранд аймгийн Төрийн сан, Татварын хэлтсийн хамтарсан баг тус тус шалгарч медаль өргөмжлөл, мөнгөн шагналаар шагнагдсан.

Төрийн хяналтын байгууллагын түүхэн замнал, төрийн аудитын байгууллагын хууль, эрхзүйн орчин, үйл ажиллагааг сурталчлан таниулах, ерөнхий мэдлэг шалгах зорилгоор иргэдийн дунд зохион байгуулсан танин мэдэхүйн “АХА” тэмцээнд төсвийн байгууллагын ажилчид болон иргэдээс нийт 31 хүн оролцож, өөрийн мэдлэг чадвараараа тэргүүлсэн 2 оролцогчийг шалгаруулсан.

Тэмцээний тэргүүн байрыг Алтанширээ сумын ИТХ-ын дарга Б.Ган-Од, удаах байрыг Даланжаргалан сумын ЗДТГ-ын нягтлан бодогч Б.Бат-Оюун эзэлж, өргөмжлөл, мөнгөн шагналаар шагнуулсан.

Мөн Төрийн хяналтын байгууллага үүсэж хөгжсөний 100 жилийн ойн хүрээнд тус аймгийн Төрийн аудитын байгууллагад ажиллаж байсан ахмадууд үе үеийн удирдлагууд, ажилчид, хамт олноо хүлээн авч хүндэтгэл үзүүлсэн. Энэхүү хүндэтгэлийн арга хэмжээний үеэр төрийн хяналтын байгууллагын 100 жилийн ойн баримтат киноны зураг авалт, бичлэг хийгдсэн.

Төрийн хяналтын байгууллага үүсэж хөгжсөний 100 жилийн ойн хүрээнд байгууллагын ажлын төлөвлөгөөнд тусгагдсаны дагуу **“100 жил-100 бэлэг”** арга хэмжээг зохион байгуулж, Эх үрсийн баярын өдрөөр 100 хүүхдэд бэлэг гардуулж баярлууллаа. Энэхүү арга хэмжээг мөн байгууллагын хамтын сангийн хөрөнгөөр зохион байгуулсан.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан “Тэрбум мод” үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд аймгийн ЗДТГ-аас зохион байгуулсан “10 сая мод” арга хэмжээнд нэгдэж, аймгийн шинээр байгуулагдаж буй цэцэрлэгт хүрээлэнд ахмад ажилтнуудтайгаа хамтран мод тарьж нэг өдрийг хамтдаа өнгөрүүлээ.

Амжилт, харилцаа. хамтын ажиллагаа: Аймгийн Прокурорын байгууллагатай хамтран ажиллах санамж бичгийг байгуулан, Захиргааны ерөнхий хуулийн 103 дугаар зүйл, Төрийн аудитын байгууллагаас тогтоосон хэрэгжихгүй байгаа төлбөрийн акт, албан шаардлагыг барагдуулах хамтран ажиллахаар болсон. Санамж бичгийн хүрээнд хугацаа хэтэрсэн төлбөрийн акт, албан шаардлагын судалгааг гарган аймгийн Прокурорын газарт хүргүүлэн ажиллаж байна.

Ажилчдын ажиллах урам зориг, хамт олны уур амьсгалыг эерэг байлгах үүднээс улирал бүр хамт олны дунд уралдаан тэмцээн зохион байгуулахаар төлөвлөсний дагуу 2022 оны 1 дүгээр улиралд сар шинийн баярыг тохиолдуулан захиргаа удирдлагын багаас “Монгол найдгай” арга хэмжээг зохион байгуулсан. Тус арга хэмжээнд албан хаагчдыг 4 баг болгон шагай няслах, морь уралдуулах, шагай шүүрэх, сээр шалгах тэмцээнийг зохиож тэмцээнд багийн дүнгээр АХН түрүүлсэн. Мөн 2022 оны 2 дугаар улиралд АГН-ээс “Спортлог хамт олон” арга хэмжээг зохион байгуулан “Сагсан бөмбөг”, ширээний теннис, дартсын 3 төрлөөр тэмцээнийг 4 багийн дунд явуулж АХН түрүүлсэн. Түрүүлсэн тэмцээн тус бүрээр мини цом гардуулан багийн дүнгээр түрүүлсэн багт бэлэг дурсгалын зүйл гардууллаа.

Аймгийн төсвийн шууд захирагч, нягтлан бодогчдын нэгдсэн сургалтад аудитын менежер У.Оюунтүлхүүр Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрх, 2022 онд гүйцэтгэсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын талаарх мэдээлэл, санхүүгийн тайлангийн аудитын нийтлэг илэрсэн алдаа зөрчил цаашид анхаарах асуудал, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн талаар мэдээлэл өгч ажилласан. Мөн ХЦ-ийн дугаар 0168 ангид зохион байгуулсан хил хамгаалах байгууллагын бүсийн сургалтад дарга, тэргүүлэх аудитор, нууц хариуцсан ажилтан оролцож “Төрийн аудитын байгууллагын тухай ойлголт”, “Санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн нийтлэг алдаа зөрчил, цаашид анхаарах асуудал”-аар аудитор Б.Уранбилэг сургалт зохион байгуулсан.

Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд:

Авлигын эсрэг хууль болон Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийг хэрэгжүүлэх хүрээнд 2022 оны эхний хагас жилд дараах ажлыг хийж гүйцэтгэлээ. Үүнд:

- Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.3-т заасны дагуу холбогдох албан тушаалтнууд 2021 оны ХАСХОМ-ийг 2022 оны 01 дүгээр сарын 20-ны дотор гаргаж, баталгаажуулав.
- Авлигын эсрэг үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийн 2022 оны эхний хагас жилийн хэрэгжилтийг 2022 оны 6 дугаар сарын 17-ны өдөр УАГ-т хүргүүлэв.
- Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1-д “... албан тушаалтан захиргааны шийдвэр гаргах, удирдах, хяналт, шалгалт хийх, хариуцлага хүлээлгэх, гэрээ байгуулах, эдгээрийг хэлэлцэх, бэлтгэх, оролцохын өмнө тус бүр ашиг сонирхлын зөрчилгүй гэдгээ илэрхийлсэн мэдэгдэл гаргана” гэж заасны дагуу аудитор бүр санхүү, гүйцэтгэл, нийцлийн аудитыг хийж гүйцэтгэхийн өмнө холбогдох мэдэгдлийг гарган дарга, тэргүүлэх аудитор баталгаажуулсан.

- Төрийн хяналт, шалгалтын стандартыг хэрэгжүүлэх аргачилсан зөвлөмжийн 01 дүгээр хавсралтын дагуу аудит хийхийн өмнө сонирхлын зөрчилгүй тухай мэдэгдлийг аудитор, аудитын менежер, дарга, тэргүүлэх аудитор тухай бүр гаргасан.
- Авлигын эсрэг үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд Авлигатай тэмцэх газраас бэлтгэсэн мэдээлэл сурталчилгаа, итгоркыг байгууллагын social цахим хуудсаар байршуулан сурталчилж байна.
- Авлигын эсрэг хуулийг хэрэгжүүлэх, авлигаас ангид байх ажлын хүрээнд авлигын эсрэг мэдээллийн самбарыг тогтмол шинэчлэн ажиллаж байна.
- Аудитын нээлт бүрд шалгагдагч байгууллагад аудитын төлөвлөгөө болон төрийн аудитын байгууллагын мэдээлэл авах эрх, шалгагдагч байгууллагын үүрэг, нөлөөллийн мэдүүлэг, авлигын эсрэг үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд хийгддэг ажлын талаарх холбогдох мэдээллийг танилцуулан ажиллаж байна.

Төрийн болон албаны нууцын тухай хуулийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд.

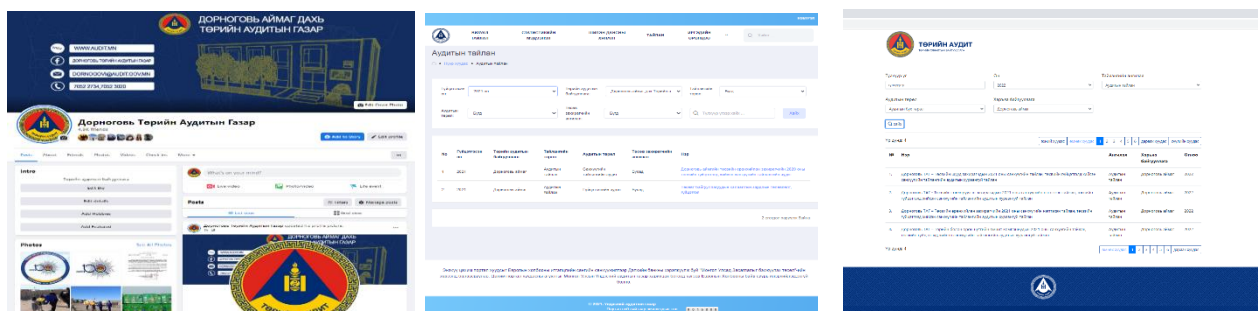
Төрийн болон албаны нууцын тухай хуулийг хэрэгжүүлэх хүрээнд 2022 оны эхний хагас жилийн байдлаар дараах ажлыг хийж гүйцэтгэлээ Үүнд:

- Төрийн болон албаны нууцад хамаарах мэдээлэл агуулсан баримтыг албан хэрэг хөтлөх зааврын бүртгэн, архивын нэгж үүсгэн ажилласан.
- Төрийн болон албаны нууц мэдээлэл агуулсан баримтыг хөтлөх хэргийн нэрийн жагсаалтыг гарган баталгаажуулсан.
- Төрийн болон албаны нууцын хүрээнд хийсэн ажлын тайланг 2022 оны 01 дүгээр сарын 15-ны өдрийн дотор Дорноговь аймаг дахь Тагнуулын хэлтэс боон Үндэсний аудитын газарт хүргүүлсэн.
- Төрийн болон албаны нууцыг задруулахгүй байх баталгааг 2022 оны 01 дүгээр сард бүх алба хаагчдаар гаргуулсан.
- Төрийн болон албаны нууц тээгчийг холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хадгалах, хамгаалах ажил хийгдэж байна.

Мэдээллийн ил тод байдлын хангах ажлын хүрээнд.

Байгууллагын үйл ажиллагааны талаарх мэдээллийг “Дорноговь аймаг дахь Төрийн аудитын газар” facebook хуудсаар, аудитын тайлан, үндсэн үйл ажиллагааны талаарх мэдээллийг audit.mn, open.audit.mn цахим хуудсаар, төсөв, санхүүгийн үйл ажиллагааны талаарх мэдээллийг “Шилэн дансны нэгдсэн систем”-д тухай бүр мэдээлж мэдээллийн ил тод байдлыг хангаж ажиллаа.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар санал дүгнэлт гаргасан ТШЗ-ийн 108, ТБОНӨ компаниудын 9, ТТЗ-ийн 14 тайлан, ТЕЗ-ийн СТА, ТГТ 2 нийт 132 аудитын хураангуй тайланг www.tailan.audit.mn цахим хуудаст байршуулсан. Нууцад хамаарах 87 байгууллагын тайланг байршуулаагүй. Нэгдсэн удирдамжаар хийгдсэн аудитын тайланг УАГ-ийн нэгтгэл тайлан гарсны дараа байршуулж байх чиглэл өгсний дагуу хүлээгдэж байна.

ДОЛОО: САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАГНАЛ, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

Тайлант онд 453.6 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 233.9 сая төгрөгийн санхүүжилтийг авч, 197.2 сая төгрөгийг зарцуулсан. Мөн нэмэлт санхүүжилтийн дансанд аудитын үйлчилгээний төлбөрт нийт 42.2 сая төгрөг, акталсан хөрөнгө борлуулсны орлого 60.0 мянган төгрөг тус тус төвлөрсөн. Үүнээс гэрээгээр ажил гүйцэтгэсэн хувийн аудитын компаниудад 41.2 сая төгрөгийг зарцуулсан.

Мөн санхүүгийн үйл ажиллагаатай холбоотой дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэлээ. Үүнд:

- Сар бүрийн төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээ, татварын болон НДШ-ийн тайланг хуулийн хугацаанд нь гаргаж холбогдох байгууллагад хүргүүлсэн.
- Шилэн дансны мэдээллийг хугацаанд нь, бүрэн оруулсан. Хагас жилийн байдлаар 60 мэдээллийг байршуулахаас хугацаа хоцорсон болон оруулаагүй мэдээлэл байхгүй.
- Зарцуулалтын эрхийн баталгаа болон сарын мэдээг хуулийн хугацаанд холбогдох байгууллагад хүргүүлж, баталгаажуулсан.
- Сангийн яамнаас зохион байгуулсан "Эрхийн бүртгэлийн системийн цахимжуулалт" сэдэвт сургалтад дарга, тэргүүлэх аудитор, нягтлан бодогч нар хамрагдаж 2022 оны 4 дүгээр сарын 8-ны өдрөөс эхлэн ТАЦНС-ийн гарт олгох цалингийн гүйлгээг цахимаар шилжүүлдэг болсон.
- 2023 оны төсвийн төслийн төсөөллийг бэлтгэж, ҮАГ-т хугацаанд нь хүргүүлсэн.
- 2010-2021 онуудад хийгдсэн хөрөнгө оруулалтын арга хэмжээний судалгааг архивын баримтаас бэлтгэж, ҮАГ-т хугацаанд нь хүргүүлсэн.
- 2019-2021 оны Төрийн аудитын байгууллагын албан хаагчдад хөнгөлөлт, буцалтгүй тусламж, нөхөн олговор олгосон судалгааг гаргаж, ҮАГ-т хугацаанд нь хүргүүлсэн.
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 70 дугаар зүйлд заасны дагуу байгууллагын эргэлтийн болон эргэлтийн бус хөрөнгийн хагас жилийн тооллогыг дарга, тэргүүлэх аудиторын тушаалаар ажлыг хэсгийг томилон гүйцэтгэлээ. ТӨБЗГ-ын 2022 оны 296 дугаар тогтоолын дагуу байгууллагын үндсэн хөрөнгөд бүртгэлтэй 2,351,800 төгрөгийн 5 нэр төрлийн машин, тоног төхөөрөмжийг актлав.
- Байгууллагын 2021 оны санхүүгийн тайланд "Мишээл-Од аудит" ХХК аудитыг хийж гүйцэтгэн "Зөрчилгүй" санал дүгнэлт өгсөн. Аудитын тайланд 2 зөвлөмж өгснийг бүрэн хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

Байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийг УСНББОУС, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хөтөлж, 2019 оноос НББ-ийн үйл ажиллагаанд санхүүгийн "Unicus" программыг ашиглаж байна.

НАЙМ: ДҮГНЭЛТ, САНАЛ

ДҮГНЭЛТ

Дорноговь аймаг дахь Төрийн аудитын газар нь Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын тушаалаар батлагдсан ТАБ-ын зохион байгуулалтын бүтэц, бүтцийн нэгжүүдийн үндсэн чиг үүрэг, үйл ажиллагааны чиглэл, 2022 онд дэвшүүлсэн зорилтыг баримтлан ажиллаа.

- Байгууллагын 2022 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө, стратегийн хүрээнд нийт 36 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснийг бүрэн хэрэгжүүлсэн. Эхний хагас жилд хэрэгжүүлж дуусах 10 ажлыг бүрэн хэрэгжүүлсэн.
- Тайлант онд санхүүгийн тайлангийн аудит 231, ТЕЗ-ийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн аудит 1, нэгдсэн удирдамжаар гүйцэтгэлийн аудит 3, нэмэлтээр хийх төлөвлөгөө бус 1 аудитыг тус тус гүйцэтгэж дуусган, нэгдсэн удирдамжтай гүйцэтгэлийн аудит 1, өөрийн санаачилгатай гүйцэтгэлийн аудит 1, өмнө оноос шилжсэн нийцлийн аудит 1 аудитыг гүйцэтгэж байна.
- Тайлант онд нийт 56,293.2 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрч, 38,220.0 сая төгрөгийн 435 алдааг залруулж, 124.8 сая төгрөгийн 50 төлбөрийн акт тогтоож, 17,456.0 сая төгрөгийн 238 албан шаардлага, 492.4 сая төгрөгийн 324 зөвлөмж, 7 албан тушаалтанд хариуцлага тооцох албан шаардлага хүргүүллээ.
- Өмнөх оноос шилжиж ирсэн үлдэгдэл 17.2 сая төгрөгийн 15 төлбөрийн акт, 7,820.6 сая төгрөгийн 35 албан шаардлага, 7,956.6 сая төгрөгийн 146 зөвлөмж байснаас тайлант онд төлбөрийн акт 20 хувь, албан шаардлага 60 хувьтай, зөвлөмж 23 хувьтай хэрэгжсэн.
- Тайлант хугацаанд хэрэгжвэл зохих төлбөрийн акт 56 хувьтай, албан шаардлага 60 хувьтай, зөвлөмж 90 хувьтай хэрэгжсэн байна.
- Тайлант хугацаанд нийт 2,714.2 сая төгрөгийн үр өгөөжийг шалгагдагч байгууллагаар хүлээн зөвшөөрүүлсэн бөгөөд нэг төгрөг ногдох үр өгөөж 13.8 төгрөг байна. Энэ нь өмнөх оны үр өгөөжөөс 4 дахин өссөн байна.
- Байгууллагын үйл ажиллагаанд хамаарах хууль тогтоомжийг мөрдөж ажилласан.

САНАЛ

Тайлант хугацааны үйл ажиллагаатай холбоотой дараах саналыг хүргүүлж байна. Үүнд.

1. Нэгдсэн удирдамжаар гүйцэтгэх аудитын төлөвлөгөө хөтөлбөрт АНТАГ-ын гүйцэтгэх хугацааг нарийн тооцоолж оруулж байх.
2. Статистик мэдээний системд өмнөх оны төлбөрийн акт албан шаардлага, зөвлөмжийн эцсийн үлдэгдлийг тайлант оны эхний үлдэгдлээр татдаггүйгээс өмнөх оны хэрэгжилтийг оруулахын тулд аудитын бүртгэл, акт албан шаардлагыг дахин оруулж байж хэрэгжилтийг оруулж байгаа нь цаг хугацаа их албаж байна. Иймд өмнөх оны эцсийн үлдэгдлийг хаалт хийж тайлант оны эхний үлдэгдлээр татаж оруулдаг болгох.

3. Санхүүгийн тайлангийн системд санхүүгийн тайлан /статус-аар буулгасан файл/-г оруулдаг болгож материаллаг түвшин, санхүүгийн тайлангийн шинжилгээг системээр гаргадаг болгох

Төрийн аудитын байгууллагын хэмжээнд ойрын болон хэтийн бодлого, төлөвлөгөөнд тусгах санал санаачилгатай холбоотой

1 . Албан хаагчдыг гадаадын сургалтад үе шаттайгаар хамруулж, албан хаагчдын мэдлэг, чадварыг дээшлүүлснээр аудитыг илүү үр өгөөжтэй, үр нөлөөтэй гүйцэтгэх боломжийг бүрдүүлнэ.

ЕС. ТАЙЛАНГИЙН ХАВСРАЛТ

1. Байгууллагын 2022 оны статистик мэдээ
2. Аудитаас бий болсон үр өгөөжийн тайлангийн нэгтгэл

